

RIIICA Newsletter

ปีที่ 42 (เล่มที่ 1) : มกราคม - เมษายน 2566

พลังแห่ง ภาษาและวัฒนธรรม

สร้างสรรค์เพื่อการขับเคลื่อน
สังคมอย่างยั่งยืน

RESEARCH MATTERS

วัฒนธรรมแห่งสุขภาพ
ในฐานะตัวกระตุ้นความยั่งยืนทางธุรกิจ

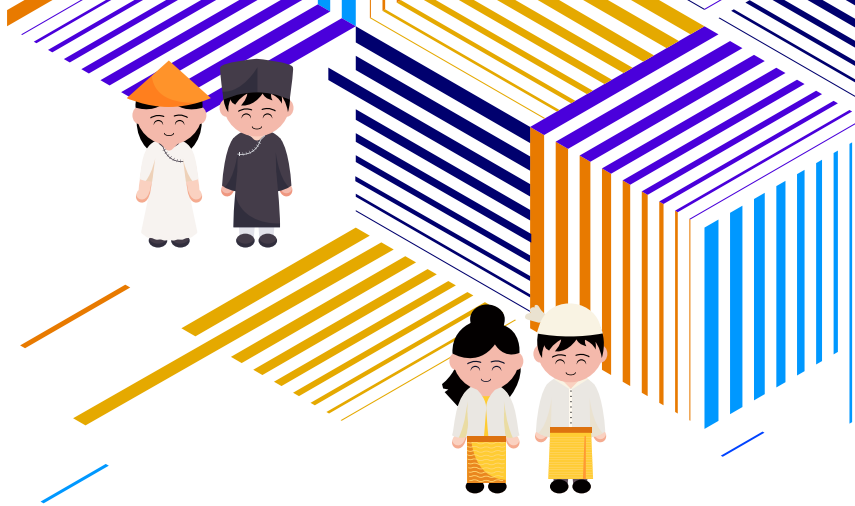
THE MASTERWORK

แผนที่ภาษาและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ประเทศไทย

CREATIVE CULTURE

อาสาสมัครพิพิธภัณฑน์
หมุดหมายสำคัญของธรรมมาภิบาล

จัดตั้ง วัฒนธรรม MU CULTURAL QUARTER

Editor's Talk

บ.ก. ชวนคุย

จัดทำโดย

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
999 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม 73170
In. 0 2800 2308-14 แฟกซ์ 0 2800 2332
E-mail rilca.mu@gmail.com เว็บไซต์ <https://lc.mahidol.ac.th>

แสดงความดีใจเห็นของคุณ
ต่อ "จดหมายข่าว"

ที่ปรึกษา รศ. ดร.มรกต ไมยเออร์

กองบรรณาธิการ อาจารย์ ดร.ยุทธพร นาคสุข, อาจารย์ ดร.สกวรุ้ง สายบุญมี, ดร.มรินทร์ดา บุรรุ่งโรจน์,
นางพัชชา แฉ่งพานิช, นางสาวปิยวรรณ เกาะแก้ว, นายอภิรัฐ คำวัง, นางสาววาสนา ส้วยเกียรติ,
นางสาวประชิตพร โภคมณี, นางสาวพิมพ์พรรณ ทองเปลว และนางสาวกุลธิดา แซ่หมี่

ผู้ประสานงานและออกแบบ นายจิรวรรษ อรรถชวยเวทย์

**“ฟ้าใหม่แล้วละนะน้อง สงกรานต์เราร้องทำนองเพลงโทน โน่นโง้งจ๊ะ โทนปีะ
โทน ๆ ทั้งโยกทั้งโยนเข้ายวนยั่วใจ...”** ได้ยินเพลงนี้ที่ไร หลายท่านก็คงนึกถึงเทศกาล
สงกรานต์ที่เพิ่งผ่านพ้นไป ผมขอสวัสดิ์วันปีใหม่ของไทย 2566 ย้อนหลังทุกท่านครับ
ในช่วงสงกรานต์ที่ผ่านมา หลายท่านคงได้มีโอกาสพักผ่อนชาร์จแบตร่างกายกัน
อย่างเต็มที่ จดหมายข่าวฉบับนี้ขอนำเสนอแนวคิด **“พลังแห่งภาษาและวัฒนธรรม
สร้างสรรค์เพื่อการขับเคลื่อนสังคมอย่างยั่งยืน”** ด้วยการเปิดใช้พื้นที่ **“จัดตั้งวัฒนธรรม”**
เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายใน
และภายนอกมหาวิทยาลัย อันจะนำไปสู่การแสดงผลออกทางวัฒนธรรมสร้างสรรค์
รูปแบบต่าง ๆ เช่น การสร้าง **“วัฒนธรรมแห่งสุขภาพในฐานะตัวกระตุ้นความยั่งยืน
ทางธุรกิจ”**

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียได้ใช้ความเชี่ยวชาญของบุคลากร
เพื่อขับเคลื่อนสังคมด้วยพลังแห่งภาษาและวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการ
พัฒนา **“แผนที่ภาษาและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ประเทศไทย”** ในรูปแบบดิจิทัล
การดำเนินโครงการ **“RILCA's Empowerment: Supporting Refugees and
Migrants as Agents of Positive Change”** และการจัดกิจกรรม **“อาสาสมัคร
พิพิธภัณฑ”** กิจกรรมชุด **“สิกข์เสวนา”** รวมถึงการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
“India Calling”

ที่สำคัญ สถาบันฯ ขอร่วมแสดงความยินดีกับบุคลากรทั้ง 3 ท่านที่ได้รับ
รางวัลสำคัญต่าง ๆ ในฐานะบุคคลที่ทำงานเพื่อขับเคลื่อนสังคมอย่างแท้จริง ได้แก่
“รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา ดวงกมุทเมศ” (รางวัลอาจารย์ตัวอย่าง สาขาสังคม
ศาสตร์ ของสภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล) **“ดร.มรินทร์ดา บุรรุ่งโรจน์”** (รางวัล
ศิษย์เก่าดีเด่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล) และ **“ดร.ยุเนี่ยนสาสมิต้า สามณะ”**
(รางวัลศิษย์เก่ารุ่นใหม่ดีเด่น มหาวิทยาลัยมหิดล) แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

สท. ดร.วัชรพล วิบูลยเดริน
บรรณาธิการ

E-mail: watcharapol.wib@mahidol.ac.th

Contents

สารบัญ

01

เรื่องจากปก

จัดริ้วสวนธรรม : การสร้างพื้นที่
เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และต่อยอด

22

วัฒนธรรมสร้างสรรค์

อาสาสมัครพิพิธภัณฑน์ หมายความว่าสำคัญ
ของธรรมมาภิบาล

04

วิจัยตอบโจทย์

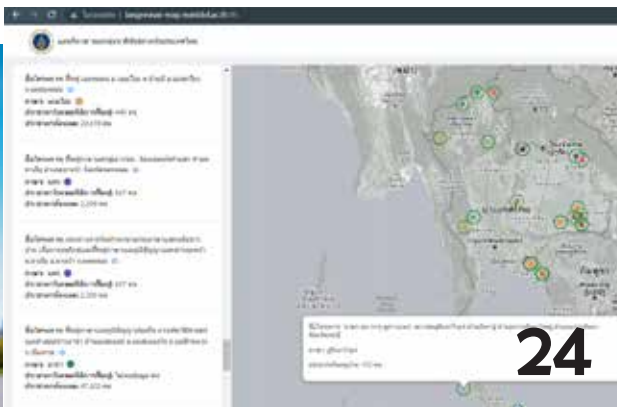
วัฒนธรรมแห่งสุขภาพในฐานะตัวกระตุ้น
ความยั่งยืนทางธุรกิจ

24

ชั้นใบแดง

แผนที่ภาษาและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ประเทศไทย

07

ต. ตน

20

ส่องหลักสูตร

RILCA Empowerment: Creating Refugees,
Migrants as Agents of Positive Change

26

ร้อยเรื่องเล่า

สิทธิเสวนา เปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ ผู้สาธารณะ

28

รอบรู้ริลค้ำ

32

ทันเหตุ-ทันการณ

E-book India Calling

ติดตามจดหมายข่าวออนไลน์ :

- ฉบับที่ 1 : ทุกเดือนเมษายน
- ฉบับที่ 2 : ทุกเดือนสิงหาคม
- ฉบับที่ 3 : ทุกเดือนธันวาคม

ข่าวสารความเคลื่อนไหวของ RILCA ได้ทาง

Facebook: RILCA, Mahidol University

Line: @765xuvqm

Instagram: RILCA_Mahidol

YouTube: RILCA, Mahidol University

จัดตั้ง วัฒนธรรม

การสร้างพื้นที่เพื่อการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และต่อยอด

เรื่อง : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ อางสมบัติ
หัวหน้าโครงการ MU Cultural Quarter's Cultural Learning Lab
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

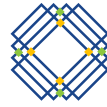
CULTURAL
QUARTER

“จัดตั้งวัฒนธรรม” หรือ “MU Cultural Quarter” เกิดขึ้นด้วยเป้าหมายของความต้องการสร้างพื้นที่ของการมีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยที่จะนำทุนทางวัฒนธรรมมาเผยแพร่ จัดแสดง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในอันที่จะต่อยอด ผสมผสาน สร้างสรรค์ เป็นนวัตกรรมใหม่ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยใช้อาคารเรือนไทย มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นศูนย์กลาง ผู้คนจากหลากหลายแหล่งรวมทั้งนักศึกษาสามารถเข้ามาใช้ประโยชน์เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นพื้นที่นันทนาการ และการพักผ่อนหย่อนใจ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียได้เล็งเห็นว่าพื้นที่บริเวณเรือนไทยตั้งอยู่ในบริเวณที่แวดล้อมไปด้วยพื้นที่ของการแสดงออกทางดนตรี ศิลปะ และวัฒนธรรม มีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นและเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงกับสวนสิริรุกษชาติที่ปลูกพรรณไม้นานาพันธุ์ หอประชุมมหิดลสิทธาคาร พิพิธภัณฑสถานุษยวิทยา และอาคารพิพิธภัณฑสถานตรีเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ พื้นที่บริเวณอาคารเรือนไทยแห่งนี้เหมาะสม

MU

MU
CULTURAL
QUARTER

Pestalozzi Children's
Foundation

MQC
CULTURAL
LEARNING LAB

ที่จะพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์ ทั้งในการนำเสนอองค์ความรู้และเป็นพื้นที่นันทนาการไปพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยมหิดลที่ส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ของกลุ่มพื้นที่นี้ในการแสดงออกทางวัฒนธรรมสร้างสรรค์รูปแบบต่าง ๆ

วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2566 สถาบันฯ ได้จัดกิจกรรมเปิดตัวโครงการ โดยใช้ชื่อว่า **“วันภาษาแม่สากล พหุภาษาและพหุวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”** โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นการร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสวันภาษาแม่สากล ประจำปี ค.ศ.2023 และเพื่อเปิดตัว **“จัตุรัสวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล”** ให้เป็นที่รู้จัก เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านพหุภาษาและพหุวัฒนธรรม สร้างให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม ที่นำไปสู่การพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรอย่างยั่งยืน รวมทั้งเสริมสร้างสังคมพหุภาษา-พหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทยได้อย่างแท้จริง

ภายในงานประกอบด้วยการกล่าวสุนทรพจน์ของผู้แทนองค์กรเครือข่ายในประเทศและต่างประเทศ อันได้แก่ สถานทูตบังกลาเทศ, UNESCO, UNICEF, Save the Children, Pestalozzi Children Foundation (PCF), SIL International กลุ่มเชมรถิ่นไทย กลุ่มอูรักลาโว้ย และกลุ่มไทยยวน ในโอกาสที่ได้ร่วมกับสถาบันฯ ทำงานขับเคลื่อนเสริมความเข้มแข็งภาษาชาติพันธุ์และภาษาท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ การเสริมสร้างสังคมพหุภาษาและพหุวัฒนธรรมที่เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของวัฒนธรรมกลุ่มคน ในงานยังจัดให้มีการแสดงนิทรรศการผลงานจากงานวิจัยของสถาบันฯ การทำกิจกรรม **“การส่งมอบคัมภีร์ไบเบิลและองค์ความรู้ด้านภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมคืนสู่ชุมชนไทยยวน บ้านท่าเสา”** ซึ่งเป็นผลงานของอาจารย์ของสถาบันฯ ที่ได้ศึกษาและสร้างองค์ความรู้ร่วมกับบุคลากรจากคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในการถ่ายทอดวิธีการเก็บรักษาและบันทึกองค์ความรู้จากคัมภีร์ไบเบิลให้กับชุมชนไทยยวนบ้านท่าเสา ตำบลหัวม่วง อำเภอ

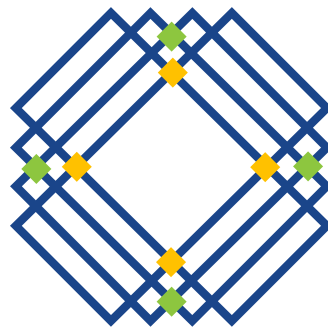
กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม นอกจากนี้ ยังมีการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม การสาธิตหัตถกรรม สินค้าอาหารท้องถิ่น และอาหารนานาชาติ พร้อมทั้งการเสวนาชุด “ภาษาแม่ พหุภาษา และพหุวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” จากศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต จำนวน 2 หัวข้อ ได้แก่ เรื่อง “การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมในเกาะลันตา (ICE)” และ “ตามรอยผ้าไหมเขมรถิ่นไทยด้วยพลังภาษาและวัฒนธรรม”

เป้าหมายของการจัดงานในครั้งนี้ นอกจากจะมีจุดประสงค์เพื่อร่วมเฉลิมฉลองวันภาษาแม่สากล การเปิดพื้นที่ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มผู้คนที่แตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม ที่จะใช้จัดสวัสดิธรรม มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นพื้นที่ของการเรียนรู้ และเพื่อนำเสนอผลงานการดำเนินงานการอนุรักษ์มรดกทางภาษาและวัฒนธรรมของบุคลากรวิจัยของสถาบันฯ ให้ดำรงอยู่ในสังคมพหุภาษาและพหุวัฒนธรรมอย่างให้เกียรติและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมแล้ว ยังมีจุดประสงค์ที่สำคัญอีกสองประการ คือ เพื่อเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมและสานสัมพันธ์อันดีของเครือข่ายในระดับต่าง ๆ เป็นการเปิดพื้นที่ให้องค์กรหรือผู้สนใจเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นเครือข่ายใหม่ที่ร่วมกันทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและผู้คนต่อไป และเพื่อเปิดพื้นที่จัดสวัสดิธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล ให้มีบทบาทของการเป็นส่วนหนึ่งในการเสนอความคิดหรือมุมมองใหม่ อันนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน

ตราสัญลักษณ์จัดสวัสดิธรรมมหิดล

MU CULTURAL QUARTER LOGO

วัฒนธรรมแห่งสุขภาพ ในฐานะตัวกระตุ้น ความยั่งยืนทางธุรกิจ

เรื่อง : รองศาสตราจารย์ ดร.สิงหนาท น้อมเนียน
หัวหน้าโครงการวิจัยการปลูกฝังกรอบวัฒนธรรมแห่งสุขภาพในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
และประธานหลักสูตร ปร.ด. ภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ปฐมบทของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ขององค์การสหประชาชาติในปี 2558 ทำให้เห็นการยอมรับเป้าหมายหลัก 17 ประการโดยผู้นำระดับโลก และหลังจากนั้นจึงนำเป้าหมายเหล่านี้ไปสู่แนวทางปฏิบัติทางธุรกิจ ทั้งผู้นำทางการเมืองและผู้นำทางธุรกิจต่างเข้าใจดีว่า หนทางข้างหน้าคือการเติบโตอย่างยั่งยืนและการวางแผนเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อให้คนรุ่นต่อไปมั่นใจได้ว่า จะดำเนินต่อไปได้ ความยั่งยืนนั้นเป็นลักษณะพื้นฐานทางด้านสังคมที่มีร่วมกันของทุกคนในศตวรรษที่ 21

บริษัทและธุรกิจต่าง ๆ พยายามที่จะรวม SDGs เข้ากับแนวปฏิบัติทางธุรกิจ โดยมีส่วนร่วมกับแนวคิด **“ไตรกำไรสุทธิ”** (Triple Bottom Line) ซึ่งเป็นแนวคิดของ John Elkington โดยชี้ให้เห็นว่า ธุรกิจจะเติบโตอย่างยั่งยืนได้นั้นจะต้องเติบโตอย่างสมดุลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ กำไร (Profit) คน (People) และโลก (Planet) แทนที่จะวัดจากกำไรเพียงอย่างเดียว โดยที่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมีความสมดุลกับจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและการมุ่งเน้นที่ความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม แนวคิด **“ไตรกำไรสุทธิ”** จึงเป็นวิธีที่สามารถจัดการได้สำหรับธุรกิจ เพื่อให้แน่ใจว่าธุรกิจเหล่านี้ได้รับผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจโดยที่ไม่ทำลายความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมและสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจของธุรกิจในความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมาย

สามประการต้องหยุดชะงักลงเมื่อโควิด 19 ทำลายสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ซึ่งทำให้ธุรกิจต้องลดขนาดการดำเนินงาน ลดทรัพยากรมนุษย์ และย้ายเข้าสู่โหมดการเอาตัวรอด (Survival Mode) ในขณะที่โลกกำลังค่อย ๆ กลับสู่สภาวะปกติ แนวคิดเรื่องความยั่งยืนจำเป็นต้องได้รับการทบทวนอีกครั้ง

แนวทางที่ธุรกิจต่าง ๆ ควรพิจารณานำมาใช้คือ **“วัฒนธรรมแห่งสุขภาพ”** (Culture of Health: CoH) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ Robert Wood Johnson Foundation คิดค้นเพื่อพัฒนาสุขภาพให้เป็นประเด็นหลักของสุขภาพของมนุษย์ในสังคมที่มีความหลากหลาย

วัฒนธรรมแห่งสุขภาพเกี่ยวข้องกับ

กรอบสี่เสาหลักที่ใช้วิเคราะห์ความเป็นอยู่ที่ดีขององค์กรและสถานะของสังคม อันได้แก่ สุขภาพพนักงาน (การปฏิบัติต่อพนักงาน) สุขภาพผู้บริโภค (สุขภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์และบริการ) สุขภาพชุมชน (ความพยายามด้านสุขภาพและความปลอดภัยในสถานที่ของการทำธุรกิจ) และอนามัยสิ่งแวดล้อม (ผลกระทบของการดำเนินงานต่อสิ่งแวดล้อม)

แนวทางวัฒนธรรมแห่งสุขภาพช่วยให้องค์กรต่าง ๆ ปรับกรอบวาระใหม่เพื่อให้ครอบคลุมความเป็นอยู่ที่ดีของแต่ละบุคคล องค์กร และสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทิศทางเชิงกลยุทธ์เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของ SDGs วิธีการนี้เป็นการตอบสนองต่อการมีส่วนร่วมของธุรกิจในการสร้าง Health Footprint ขององค์กรเพื่อให้ธุรกิจและสังคมดีขึ้น

กลยุทธ์ของวัฒนธรรมแห่งสุขภาพ

กลยุทธ์ด้านสุขภาพของผู้บริโภค

ภายในสภานี้ องค์กรอาจใช้กลยุทธ์ที่เน้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การจัดหาไปจนถึงผลลัพธ์สุดท้าย องค์กรต่าง ๆ ควรให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ทั้งหมดเพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์ปลอดภัยสำหรับการบริโภค วาระด้านสุขภาพของผู้บริโภคอาจได้รับการผลักดันไปข้างหน้าด้วยการใช้กลยุทธ์ "From Farm to Table" โดยการจัดลำดับความสำคัญของผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นซึ่งช่วยให้สามารถสนับสนุนธุรกิจในพื้นที่และลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการนำเข้าและส่งออกได้

กลยุทธ์ด้านสุขภาพของพนักงาน

โปรแกรมให้ความช่วยเหลือพนักงานที่หลากหลาย ซึ่งตอบสนองทั้งสุขภาพทางกายและจิตใจ โดยบทเรียนที่ดีจากโควิด 19 เกิดจากการที่องค์กรต่าง ๆ ละเลยปัญหาสุขภาพจิตของพนักงานมาเป็นเวลานาน และด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ เช่น การทำงาน Work from Home ทำให้บุคลากรมีสุขภาพดีขึ้นและมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นเมื่อพนักงานหลุดพ้นจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ทำให้เสียสมาธิในที่ทำงาน ตอนนี้พวกเขาจึงสามารถมีสมาธิกับงานได้มากขึ้น และสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน

กลยุทธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

สภานี้กำหนดให้องค์กรต้องทบทวนผลเสียของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและกระบวนการผลิต กลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อมมีสองแนวทางสำคัญ ได้แก่ (1) ความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ เช่น การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เศษอาหาร การจัดการทรัพยากรน้ำที่ไม่ดี การกำจัดของเสีย (2) ความมุ่งมั่นที่จะนำแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้

กลยุทธ์ด้านสุขภาพชุมชน

สภานี้เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อกำหนดวิธีการสร้างความร่วมมือที่ดีและการทำงานร่วมกัน องค์กรต่าง ๆ อาจจัดลำดับความสำคัญของการว่าจ้างคนในท้องถิ่นแทนที่จะเป็นบุคคลภายนอก หรือให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาหรือการฝึกอบรมเพื่อสร้างกลุ่มผู้มีความสามารถในท้องถิ่นและอาจให้โอกาสในการจ้างงานบุคคลเหล่านี้

การระบาดใหญ่ของโควิด 19 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความเปราะบางของเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก ซึ่งเป็นเครื่องเตือนใจว่าเราจำเป็นต้องทบทวนวิธีการดำเนินธุรกิจของเรา รวมไปถึงตัวขับเคลื่อนอนาคตของความยั่งยืน การน้อมนำเอาหลักการของวัฒนธรรมแห่งสุขภาพ จะช่วยให้องค์กรสามารถยืดหยุ่นและขับเคลื่อนวาระแห่งความยั่งยืนได้ โดยการสร้างสรรค์สร้างอัตลักษณ์ของตนเองและองค์กรเพื่อกำหนดทิศทางธุรกิจหลังโควิด 19 ให้ประสบความสำเร็จผ่านการเพิ่มความยืดหยุ่นของธุรกิจ ส่งเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของพนักงานและชุมชน

วัฒนธรรมแห่งสุขภาพจะเป็นสิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนให้ SME ยุคใหม่ครองใจลูกค้าและส่งต่อความยั่งยืนให้กับโลกใบนี้ เพราะเรื่องของความยั่งยืนไม่ได้เป็นเรื่องของธุรกิจยักษ์ใหญ่เท่านั้น แต่จริง ๆ แล้วไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใด ก็สามารถมีส่วนร่วมช่วยในการสร้างความยั่งยืนให้กับโลกใบนี้ได้ เพราะพลังและแรงขับเคลื่อนเล็ก ๆ จากคนหรือองค์กรหนึ่งนั้นสามารถสร้างแรงบันดาลใจเพื่อการเปลี่ยนแปลงให้กับผู้คนในสังคมและโลกใบนี้ให้ยั่งยืนในอนาคตได้

นี่คือส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย **“การปลูกฝังกรอบวัฒนธรรมแห่งสุขภาพในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างญี่ปุ่นและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” (Embedding the Framework of Culture of Health in SMEs - A Comparative Prospective Between Japan and Southeast Asia)** ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจาก Toshiba International Foundation และได้รับการสนับสนุนจาก International Research Network Grant 2.0 ของ Sunway University โดยมีคณะผู้วิจัยในโครงการ คือ Assoc. Prof. Dr. Alexander Trupp, Associate Dean - Research and Postgraduate Studies, School of Hospitality & Service Management และ Dr. Tan Ai Ling, Senior lecturer, Surrey International Institute at Dongbei University of Finance and Economics (SII-DUFE).

มั่นคงใน ‘จุดยืน’ เชื่อมั่นในการทำงาน เพื่อประโยชน์ของ ‘สังคม’

เรื่องและภาพ : ปิยวรรณ เกะแก้ว
นักวิชาการศึกษาด้านอนุการ
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

คิดเสมอว่า...
งานที่ทำเป็นการสร้าง
ประโยชน์ให้กับสังคม
มากกว่าจะทำความสำเร็จให้ตัวเอง”

“สังคมเป็นเช่นไร สื่อก็เป็นแบบนั้น สื่อเป็นแบบไหน ก็มาจาก สังคมนั่นเอง”

รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา ดวงกุ่มเมต จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และปริญญาเอก (Ph.D. in Journalism studies) จาก School of Journalism, Media and Cultural Studies, Cardiff University, UK และได้เริ่มต้นชีวิตในเส้นทางวิชาชีพครูมากกว่า 20 ปี โดยได้มาทำงานที่สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล 10 ปี

การที่มหาวิทยาลัยมหิดลมุ่งสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างผลกระทบต่อสังคม ทำให้อาจารย์ ดร.นันทิยา ดวงกุ่มเมต ได้มีโอกาสทำงานวิจัยที่สร้างผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมาได้ทำวิจัยพัฒนาวิธีการสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้ผู้สูงอายุไทยที่สร้างการเปลี่ยนแปลงผู้สูงอายุไทยในเชิงประจักษ์ ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรวัยเพชรรู้ทันสื่อ เกมออนไลน์ฝึกทักษะการรู้เท่าทันสื่อสำหรับผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังนำความรู้ที่ได้มาจากการทำงานวิจัยมาใช้ในการสอนนักศึกษา จนทำให้ในปี 2565 ได้รับรางวัลอาจารย์ตัวอย่าง สาขาสังคมศาสตร์ ของสภากาชาดมหาวิทยาลัยมหิดล และได้รับคัดเลือกให้เป็นบุคลากรดีเด่นระดับส่วนงานของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งรางวัลที่ได้รับมาเป็นความภาคภูมิใจในการทำหน้าที่อาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

จุดเริ่มต้นที่ทำให้อาจารย์ประสบความสำเร็จในอาชีพ จนได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย ทั้งจากการเป็นอาจารย์ และนักวิจัย

เป็นอาจารย์มากกว่า 20 ปีค่ะ โดยเริ่มทำงานเป็นนักประชาสัมพันธ์ ก่อน แต่ด้วยเป็นคนทำงานที่ไม่ชอบบอกหน้า แต่ชอบคิด ชอบวางแผน และทำงานเบื้องหลัง งานนักประชาสัมพันธ์จึงไม่ใช่อาชีพที่ถูกต้องกับจริตตัวเอง แต่เลือกเป็นอาจารย์เพื่อสอนหนังสือค่ะ โดยมีหลักคิดในการทำงานว่า จะทำให้ดีที่สุดในทุกวัน ในอาชีพ และในฐานะที่เป็นบุคลากรขององค์กร ซึ่งรางวัลที่ได้รับมาเกิดจากผู้อื่น เห็นว่าเราเหมาะสม ด้วยอาจเป็นเพราะเราทำงานมาก และงานที่ทำก็เป็นการสร้างประโยชน์ให้กับสังคม มากกว่าจะประสบความสำเร็จให้ตัวเอง ลักษณะงานก็เป็นงานวิจัยแบบ “Action Research” เป็นงานเล็ก ๆ ที่ทำจากคนตัวเล็ก ๆ แต่สร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับชุมชน และช่วยให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งมากขึ้น

ทำไมจึงเลือกทำในกลุ่มผู้สูงอายุ

เพราะมองเห็นช่องว่าง เห็นจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นและมีอายุยืนยาวขึ้น ซึ่งคนกลุ่มนี้มีความเหงา ประกอบกับการเพิ่มของจำนวนสื่อ ทำให้ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่มีโอกาสเปิดรับสื่อได้ง่ายและมากขึ้นนี้เอง จึงได้พูดคุยร่วมกับทีมวิจัย และเห็นว่าการศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุก็มีความน่าสนใจ โดยแต่ก่อนนักวิจัยส่วนใหญ่ทั้งในเมืองไทยและรอบโลกให้ความสำคัญกับเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ โดยเน้นไปที่กลุ่มเยาวชนเท่านั้น ส่วนการศึกษาในประเด็นการรู้เท่าทันสื่อของกลุ่มผู้สูงอายุในขณะนั้นยังไม่อยู่ในความสนใจเหมือนในปัจจุบัน

อาจารย์มีความคิดเห็นว่า “สื่อสร้างสังคม” กับ “สังคมสร้างสื่อ” สังคมไทยมีความเอนเอียงไปบนทิศทางใด และจะก่อให้เกิดผลกระทบกับสังคมหรือผู้ด้อยอย่างไร

เป็นไปได้ทั้ง 2 ด้านเท่า ๆ กันค่ะ โดยเฉพาะด้านสื่อที่มีส่วนสร้างสังคม สื่อได้ทำหน้าที่ในการหล่อหลอมสังคม ชี้นำสังคมและความสนใจของผู้คนว่าควรสนใจเรื่องอะไร ใครทำอะไร และด้วยเหตุที่สื่อมีจำนวนเพิ่มขึ้นและเข้าถึงได้ง่าย ความรวดเร็วของการสร้างกระแสโดยสื่อ บวกด้วยผู้คนที่ลงมาเล่นกับสื่อ ภาพการทำงานของสื่อที่มีมากมายและหลากหลาย จึงเป็นตัวกำหนดบทบาทและอิทธิพลต่อสังคมไปโดยปริยาย แต่อีกด้าน สังคมก็เป็นตัวสร้างสื่อด้วยเช่นกัน เนื่องจากคุณภาพทางความคิดและมุมมองของคนในสังคม ได้ปั่นสื่อให้เป็นแบบเดียวกับที่สังคมนั้นเป็น นั่นคือ **“สังคมเป็นเช่นไร สื่อก็เป็นแบบนี้”** และ **“สื่อเป็นแบบไหน ก็มาจากสังคมนั่นเอง”** เช่น สังคมที่รอรับความช่วยเหลือ ก็มาจากวิถีคิดของคนในสังคมนั้น สื่อจึงฉายภาพและเรื่องราวที่สังคมนั้นเป็น ดังนั้นสื่อและสังคมจึงสลับกันทำหน้าที่ไปมาเป็น **“สังคมสร้างสื่อ”** และเป็น **“สื่อสร้างสังคม”** ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสังคมหรือผู้คน จำต้องปรับไปด้วยกันและในฐานะที่เป็นอาจารย์ด้านการสื่อสาร มองว่าสื่อมีความสำคัญและสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมได้ หากได้รับข้อมูลที่เพียงพอและสมดุล ไม่หนักหรือเอนเอียงในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบัน เราจะพบว่าการนำเสนอข่าวสารส่วนใหญ่ยังขาดการคัดกรอง แต่เน้นนำเสนอข่าวตามกระแสหรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของผู้คน มากกว่าจะเน้นที่คุณภาพและประโยชน์ที่สังคมจะได้รับ

อาจารย์เห็นอะไรเกี่ยวกับการใช้สื่อของผู้สูงอายุทั้งด้านดี และด้านที่ควรระวัง และท่ามกลางสังคมสื่อที่รายล้อมและหลากหลาย อาจารย์เห็นว่าผู้สูงอายุควรใช้สื่ออย่างไรให้ปลอดภัย ทั้งที่เป็นความบันเทิงและความสะดวกในการใช้ชีวิต

จากงานวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุใช้สื่อมากขึ้น ที่มากที่สุดคือ สื่อบุคคล โทรทัศน์ และวิทยุ ซึ่งถือว่าเป็น Top Three ของผู้สูงอายุ และสิ่งที่น่าประหลาดใจคือ การใช้สื่อทำให้เกิดผลกระทบเชิงบวกถึง 4 ด้านคือ กาย ใจ สังคม และปัญญา โดยกายคือ การเปิดรับสื่อทำให้ผู้สูงอายุดูแลตัวเองมากขึ้น ด้านจิตใจทำให้เข้าใจคนอื่นมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรื่องปัญญา ทำให้มองเห็นคุณค่าในการใช้ชีวิตของตนเองมากขึ้น ส่วนในด้านเศรษฐกิจไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

นั่นคือข้อดีของสื่อที่มีต่อผู้สูงอายุที่เปิดรับสื่อ แต่ยังมีข้อควรระวัง ซึ่งผลสำรวจบอกว่า มิฉฉาชีพและกลุ่มสื่อมองผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักทางการตลาด เป็นเหยื่อหลักของมิฉฉาชีพเลยทีเดียว ซึ่งข้อมูลที่ผ่านทางกลไกเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องระวัง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่หวังผลจะเสนอแต่ข้อดี ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงควรมีสติ ต้องคิดว่านี่คือการขายของ อย่าหลงเชื่อกับคำโฆษณาการอยู่ท่ามกลางสื่อที่มากมาย การมีสติจึงเป็นสิ่งสำคัญ หมายถึงอย่าเพิ่งรีบเชื่อหรือรีบตัดสินใจ และเมื่อเปิดรับข้อมูลข่าวสารอะไรหรือใช้สื่อใหม่ ๆ ควรศึกษาให้ละเอียดถี่ถ้วนก่อน ให้ความสำคัญในการทำความรู้จักกับสิ่งใหม่ ๆ ถ้ามั่นใจตัวเองช้า ๆ ว่าอยากทำแบบนั้นจริงหรือ อยากใช้สื่อที่นั้นจริงหรือ ซึ่งจุดอ่อนของผู้สูงอายุไทยคือ ชี้เกรงใจ มีเมตตา ซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อตัวเองได้ในภายหลัง

ในอนาคตจะมีจำนวนประชากรกลุ่มนี้สูงมาก อาจารย์มีข้อเสนออย่างไรให้คนที่กำลังก้าวสู่ “การเป็นผู้สูงอายุ” ให้มีชีวิตในบั้นปลายอย่างมีความสุขทั้งกายและใจ

การไม่เอาความอยากได้ อยากดี อยากเป็น เป็นตัวนำทางความรู้สึก

จะทำให้เราไม่ตกเป็นเหยื่อของ
สื่อลวงหรือข่าวลวงได้

คำถามคือ เราจะอยู่อย่างไรเมื่อต้องเป็นผู้สูงอายุ คำตอบแรกทางกายต้องมีแผน ต้องวางแผนว่าจะใช้ชีวิตอย่างไรให้มีความสุขและพึ่งพาตัวเองได้ เพราะจะทำให้เรามีอิสระในการใช้ชีวิต โดยไม่หวังให้ใครมาช่วยเหลือหรือเลี้ยงดู ซึ่งเงินเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องเตรียมตั้งแต่วันนี้ ก่อนถึงวันที่เราจะก้าวสู่การเป็นผู้สูงอายุ ต่อมาคือทางใจ ต้องมีความสบายใจ หมายถึงอยู่คนเดียวได้โดยไม่เหงา เพราะเมื่อเหงาก็จะเปิดรับสื่อ เมื่อเปิดรับสื่อก็ถูกสื่อหลอก ความสบายใจจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก ต้องค้นหาตัวเองให้พบ ว่าชอบอะไรให้เลือกทำสิ่งนั้น ทำแล้วต้องมีความสุข ทำแล้วไม่เครียด เป็นงานอดิเรก เลี้ยงหมา หรืออะไรก็ได้ ที่เป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตที่นำมาซึ่งความไม่เหงาและไม่เครียด

ในโลกปัจจุบันที่สื่อออนไลน์เข้ามามีบทบาทต่อการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมาก ซึ่งพบว่าผู้สูงอายุจำนวนมากที่ไม่รู้เท่าทันสิ่งที่มาพร้อมกับสื่อ จนทำให้ต้องประสบปัญหาหรือเกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน อาจารย์มีข้อเสนอแนะหรือเตือนใจอย่างไร เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุไม่ตกเป็นเหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพ

ให้ใช้คาถา “**รู้ทันสื่อ**” นำทางชีวิต คือ “**หยุด คิด ถาม ทำ**” “**หยุด**” คือไม่ต้องรีบ รับข้อมูลอะไรมาก็อย่าเพิ่งรีบเชื่อ ให้เวลาในการศึกษาและ “**คิด**” ว่าจำเป็นหรือไม่ หรือแค่อยากได้ โดยพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ถ้าไม่แน่ใจก็ “**ถาม**” หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการตัดสินใจ ส่วนจะ “**ทำ**” หรือไม่ก็ได้ จะซื้อหรือไม่ซื้อก็ได้ แต่ขอให้ผ่านกระบวนการ “**หยุด คิด ถาม ทำ**” เสียก่อน ซึ่งคาถานี้สามารถใช้ได้กับทุกเรื่อง ไม่ใช่เพียงเรื่องสื่อเท่านั้น และอีกสิ่งหนึ่งที่อยากบอกกับผู้สูงอายุคือ “**ไม่มีของดีราคาถูก**” “**ไม่มีของฟรีในโลก**” “**ไม่มีคนใจดีที่หยิบยื่นความช่วยเหลือให้โดยเราไม่รู้จักรัก**” เพราะเชื่อเสมอว่าสิ่งเหล่านี้ไม่มีอยู่จริง การอยู่บนความพร้อมที่จะป้องกันตัวเอง ไม่เอาความอยากได้

รู้ตัวและวิเคราะห์ตัวเองเสมอ ทั้งทางบวกและลบ

เพราะการเข้าข้างตัวเองทำให้เราไม่พัฒนา
แต่การรู้ตัวจะทำให้เราปรับปรุงและพัฒนา
อยู่เสมอ”

อยากดี อยากเป็น เป็นตัวนำทางความรู้สึก จะทำให้เราหลุดพ้นจากกิเลสคือความโลภได้ และก็จะไม่ตกเป็นเหยื่อของสื่อลวงหรือข่าวลวง

ทราบว่าอาจารย์ได้เปิดตัวแอปพลิเคชันชุดที่ 2 ของนวัตกรรมเกมออนไลน์ “หยุด คิด เกม ทำ” หรือ STAAS (สตาซ) อยากให้อาจารย์เล่าความแตกต่างระหว่างชุดแรกกับชุดที่ 2 และเหตุใดจึงเลือกทำในรูปแบบนี้

อย่างที่ทราบว่า เกมเป็นหนทางที่จะช่วยให้ผู้สูงวัยคลายเหงาได้ หากเกมจะช่วยให้ผู้สูงอายู้เท่าทันสื่อ ช่วยกระตุ้นเตือนความคิดได้ด้วยจะยิ่งดี ซึ่งฐานคิดหลักของการสร้างเกมชุดที่สองต่างกับชุดที่หนึ่ง ตรงที่ชุดที่ 1 เกิดจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่มิจัยไม่สามารถลงพื้นที่ได้ แต่การมีความรู้เท่าทันสื่อก็เป็นเรื่องที่ยุติรอไม่ได้ ต้องฝึก เพราะสื่อไม่ได้หยุดทำงานที่มิจัยจึงได้พัฒนาเกมเพื่อให้ผู้สูงอายุฝึกทักษะรู้ทันสื่อด้วยตนเอง ส่วนเกมที่สองแตกต่างจากชุดแรกตรงที่บุคลิกตัวละครและสถานที่ ซึ่งชุดแรกตัวละครเป็นชายวัยเกษียณชื่อ “ครูซุบ” อยู่ต่างจังหวัด ส่วนชุดที่สองเป็นหญิงสมัยใหม่ ชื่อ “น้ำแมว” เป็นคนกรุงที่เกษียณจากบริษัทเอกชน มีคาแรคเตอร์ที่ทันสมัย และอีกจุดต่างคือ สถานการณ์ในชุดสองมีความหลากหลายมากกว่า คือ เป็นบุคคลที่มาชักชวน โดยมี “Scenario” ใกล้กับสิ่งที่เราต้องเจอในชีวิตประจำวัน เช่น บริเวณหน้าวัด ตลาดนัด รวมถึงการชักชวนให้ทำงานจิตอาสาทางโทรศัพท์ ดังนั้น เกมชุดที่สองจึงจำลองสถานการณ์ที่หลากหลายที่มีทั้งการใช้สื่อบุคคลสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุประสบในชีวิตประจำวัน

อาจารย์ใช้หลักการหรือแนวทางการใช้ชีวิตอย่างไร จึงทำให้มีความสุขและประสบความสำเร็จดังเช่นทุกวันนี้

หลักคิดในการใช้ชีวิตคือ “เป็นคนรู้ตัวและวิเคราะห์ตัวเองอยู่เสมอ” แบบไม่เข้าข้างตัวเอง ทั้งทางบวกและลบ เพราะการเข้าข้างตัวเองทำให้เราไม่พัฒนา ยอมรับว่าบางเวลาตัวเองยังมีนิสัยไม่ดี การรู้ตัวจะทำให้เราปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอ คำถามต่อมาที่ว่าทำอย่างไรให้มีความสุข การได้ทำงานที่เป็นประโยชน์แม้เพียงแค่นักสองคนก็ทำให้เป็นสุขแล้ว มีหลายครั้งที่รู้สึกเครียดและเบื่อที่จะเตรียมสอน แต่เมื่อความรู้ที่เราได้เพียรพยายามค้นคว้ามาถ่ายทอด สามารถจุดประกายทางความคิดให้กับนักศึกษาได้ เท่านั้นก็เป็นความสุข ส่วนทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ คำตอบคือ “ไม่หยุดทำ” “ไม่เกียจงาน” เป็นคนไม่ปฏิเสธงาน เพราะการทำงานคือการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งพร้อมที่จะทำเสมอ นี่จึงอาจเป็นเหตุที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

สุดท้ายอยากบอกอะไรกับ "คนวัยทำงาน" ที่ วันหนึ่งจะต้องเปลี่ยนสถานะเป็น "คนสูงวัย" ด้วย

ต้องเตรียมตัวก่อนเกษียณ คือ “เตรียมกาย เตรียมใจ เตรียมเงิน” โดยวางแผนการใช้ชีวิตว่าในวันหนึ่งที่เราหลุดจากวงจรงานประจำ เรื่องกาย เราจะเตรียมดูแลกายอย่างไร เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ความเสื่อม และโรคที่จะเข้ามา การเตรียมที่อยู่อาศัย เราต้องเตรียมความพร้อมให้รองรับความเป็นอยู่ให้สะดวกและปลอดภัย เรื่องเงิน เราจะอยู่ได้ก็ต้องมีเงินเป็น “Fact of Life” และสุดท้ายคือเรื่องใจ เราต้องวางแผนเรื่องใจ คือบอกตัวเองให้ช้าลง โดยเฉพาะการเดินทาง เนื่องจากอายุที่มากขึ้น ทำให้ทุกสิ่งไม่เหมือนเดิม การตอบสนองช้าลง ก็ต้องปรับวิธีคิด โดยสรุปคือ การเตรียมตัวไม่สำคัญเท่าลงมือทำ จึงจะทำให้ชีวิตในบั้นปลายพบกับความสุข

ขอบคุณสถานที่ถ่ายภาพ : วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล (MUIC)

Scan **คูประวัติ (CV)**

รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา ดวงกุ่มเมศ

นักวิจัย

ผู้ประยุกต์ใช้ ‘ภาษาศาสตร์’
เพื่อพัฒนาการศึกษาเด็กชาติพันธุ์

เรื่องและภาพ : ปิยวรรณ เทะแก้ว
นักวิชาการศึกษาศำนาญการ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย

ดร.มีรินต้า บุรรุ่งโรจน์ เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (สาขาภาษาไทย) จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปริญญาโท (สาขาภาษาศาสตร์) จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และปริญญาเอก (สาขาภาษาศาสตร์) จากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจุบัน ดร.มีรินต้าได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่นบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล สาขาบูรณาการทั่วไป ประจำปี 2565 จากสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ผลงานของ ดร.มีรินต้า เป็นการดำเนินงานโครงการวิจัยซึ่งได้รับทุนวิจัยจากแหล่งทุนนานาชาติ และเป็นงานวิจัยเชิงพัฒนาในด้านการจัดการศึกษาที่ใช้ต้นทุนทางภาษาและวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการรู้หนังสือ (การอ่านออก

หลักสูตรภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
**มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางภาษา
 เพื่อช่วยเหลือคนในชุมชนกลุ่มต่าง ๆ
 ที่ประสบกับปัญหา
 ด้านภาษาหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาษา**

เขียนัด) สำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบางในประเทศไทย โดยเริ่มต้นจากงานวิจัยด้านการจัดการศึกษาที่ใช้ภาษาแม่ และวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นฐาน ทั้งในรูปแบบทวิ-พหุภาษา (MTB-MLE) สำหรับเด็กไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในพื้นที่ ชายแดนใต้ และเด็กชาวเลอุรักลาไวยังในเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ รวมถึงการปรับประยุกต์ใช้การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง (TSL) สำหรับบุตรหลานแรงงานข้ามชาติในพื้นที่อำเภอเมสอด จังหวัดตากและจังหวัดระนอง และการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม (ICE) สำหรับนักเรียนหลากหลายกลุ่มวัฒนธรรมในโรงเรียน 14 แห่งบนเกาะลันตา และยังมีผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวม 28 โครงการ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 จนถึงปัจจุบัน ผลจากการดำเนินงานดังกล่าวทำให้เกิดนวัตกรรมเรียนรู้ภาษาแม่/ภาษาท้องถิ่นและภาษาไทยจำนวนมากกว่า 1,500 ชิ้น โดยมีโรงเรียนที่เป็น เครือข่ายวิจัยจำนวน 63 แห่ง และมีครูที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการสอนมากกว่า 270 คน และนักเรียนที่ได้รับ ประโยชน์จำนวนมากกว่า 5,800 คน

จุดเริ่มต้นของการเข้ามาเป็น “นักวิจัย” ที่สถาบันวิจัยภาษา และวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล แห่งนี้

เริ่มทำงานเป็นนักเขียนบทสารคดี (Copy Writer) ให้กับสถานี โทรทัศน์ช่อง 5 ประมาณปีกว่าๆ ต่อมาทราบจากอาจารย์ ที่ปรึกษาวិทยานิพนธ์ว่ามหาวิทยาลัยมหิดลต้องการนักวิจัยด้าน ภาษาศาสตร์ จึงมีโอกาสเข้าพบ “ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมาศรีรัตน์” ตอนที่อาจารย์อธิบายการทำงานการฟื้นฟูภาษา ร่วมกับชุมชนที่พูดภาษาถิ่นหรือภาษาชาติพันธุ์ ซึ่งไม่ใช่ภาษาไทย ก็เกิดความสงสัยว่า เหตุใดชาวบ้านจึงมารวมตัวกันแล้วมาทำ กิจกรรมภาษาทั้ง ๆ ที่พวกเขาน่าจะสนใจการหาเลี้ยงปากท้องหรือ ความเป็นอยู่ของตัวเองมากกว่า อาจารย์สุวิไลท่านก็บอกว่า “เวลาที่เจ้าของภาษาให้ความสนใจในภาษาของตัวเอง นี่แหละคือ สิ่งสำคัญ” เพราะการจะหาคนแบบนี้และยอมเสียสละเวลา มาทำงานเพื่อให้ภาษาของตนเองยังคงใช้อยู่ต่อไปนั้นเป็นเรื่องยาก พอเห็นถึงประเด็นนี้ จึงทำให้เราอยากทราบว่าอาจารย์ใช้วิธีอะไรหรือ กระบวนการใดที่จะทำให้เจ้าของภาษาหลายกลุ่มลุกมาฟื้นฟูภาษา และวัฒนธรรมของตัวเอง จุดนี้เองจึงเป็นการเริ่มต้นการทำงาน “นักวิจัยภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์” ที่มหาวิทยาลัยมหิดล

ทำไมจึงเลือกเรียนภาษาศาสตร์ ที่สถาบันวิจัยภาษาและ วัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อก้าวเข้ามาทำงานที่ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมใน

ภาวะวิกฤตประมาณ 3-4 ปี ก็เห็นถึงโอกาสที่จะได้ศึกษาต่อปริญญาเอก โดยเป้าหมายในการเรียนภาษาศาสตร์ในระดับ ปริญญาโทและปริญญาเอกแตกต่างกันไปตามภาระงานที่ทำในปัจจุบัน ก่อนหน้านั้นในระดับปริญญาโท เราจะเรียนเพื่อวิเคราะห์ตัวภาษาใน

หากเราอยากเข้าใจผู้คน
กลุ่มวัฒนธรรมใด

ควรเรียนรู้ภาษาและระบบคิด จากการใช้ภาษาของพวกเขา”

ด้านความหมายพฤติกรรมการใช้ภาษากับการวิเคราะห์เชิงสังคม ซึ่งเราจะสนุกไปกับการวิเคราะห์หรือเล่นกับตัวภาษา แต่เมื่อมาเรียนที่มหิดลเราจะมุ่งเน้นไปที่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางภาษา เพื่อช่วยเหลือคนในชุมชนกลุ่มต่าง ๆ ที่ประสบกับปัญหาด้านภาษา หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาษา ซึ่งต้องนับว่าเป้าหมายและรูปแบบ เช่นนี้เป็นจุดเด่นของหลักสูตรภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นอกจากนี้ที่มหาวิทยาลัยมหิดล นักศึกษามหาวิทยาลัยต้องเรียนรู้ และพูดคุยกับเจ้าของภาษาชาติพันธุ์ที่ไม่ได้พูดภาษาไทยหรือไทยถิ่น นับได้ว่าเป็นความท้าทายและความตื่นตัวอีกรูปแบบหนึ่งที่นักศึกษา จะต้องหาวิธีสื่อสารพูดคุยเพื่อให้ได้ข้อมูลภาษาถิ่นหรือภาษา ชาติพันธุ์ในแง่มุมมองตนเองต้องการให้ได้ เรียกได้ว่าเป็นการใช้ทักษะ หลาย ๆ ด้านมาประยุกต์กับการเรียนรู้ภาษาศาสตร์ภาคสนาม

ความรู้ภาษาศาสตร์ด้านใดบ้างที่นำมาใช้บ่อยครั้ง ทั้งตอนลงพื้นที่ภาคสนามและการทำงานวิจัยต่าง ๆ

ถ้าจะให้พูดจริง ๆ คือ ใช้หลายด้านและบางครั้งเราก็ใช้ความรู้ เหล่านั้นโดยไม่รู้ตัว เช่น ความรู้ด้านระบบเสียง ความรู้เกี่ยวกับ ฐาน-กรณ์ที่ใช้ในการออกเสียง หน่วยเสียงสำคัญของภาษา ซึ่งความรู้เหล่านี้เป็นประโยชน์ในการทำงานพัฒนาระบบเขียน ภาษาแม่หรือภาษาถิ่นโดยใช้อักษรไทย ซึ่งศูนย์ดำเนินการไว้เกือบ 30 ภาษา นอกจากนี้ยังมีความรู้เกี่ยวกับตระกูลภาษาก็ทำให้เรา เข้าใจถึงความสัมพันธ์เชิงเครือญาติของภาษาต่าง ๆ ซึ่งรวมไปถึง ร่องรอยทางประวัติศาสตร์และเส้นทางการอพยพโยกย้ายของผู้พูดภาษาเหล่านั้นว่ามีความเกี่ยวข้องกัน และตระกูลภาษาก็ทำให้เราสามารถเชื่อมโยงและจดจำลักษณะทางภาษาที่ เหมือนกันของภาษาที่อยู่ในตระกูลเดียวกันได้โดยง่าย เช่น ภาษามลายูปาตานี ในพื้นที่ชายแดนใต้ กับภาษาอูรักลาโว้ย ในเกาะ ลันตา กระบี่ซึ่งเป็นพื้นที่วิจัยภาคสนามในอดีตและปัจจุบัน

ทั้งนี้ในหลักสูตรภาษาศาสตร์จะมีวิชาที่เรียกว่า **“ภาษาศาสตร์ ภาคสนาม”** ที่เป็นเหมือนเวทีจำลองให้นักศึกษามหาวิทยาลัยได้มี โอกาสนำความรู้ที่เรียนมาปรับประยุกต์ใช้ก่อนที่จะลงพื้นที่จริง

เพื่อทำงานวิจัยวิทยานิพนธ์ของตนเอง หรือก่อนที่จะลงพื้นที่ ทำงานโครงการวิจัยร่วมกับคนในชุมชนในอนาคต ซึ่งหากขาด วิชานี้ไปก็จะขาดประสบการณ์ในการเรียนรู้และทำความเข้าใจ ผู้คนในสังคมที่เราหาโอกาสมาพบอีกครั้งได้ยาก

(ต่อ) และภาษาศาสตร์เป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตและ ดำรงอยู่ของผู้คนอย่างไร

สำหรับตัวเองมองว่า การเรียนภาษาศาสตร์ไม่ใช่การเรียนทักษะ ภาษาใดภาษาหนึ่งเพื่อใช้ในการสื่อสาร แต่เป็นการเรียน เพื่อวิเคราะห์ตัวภาษาและรวมไปถึงกลุ่มผู้ใช้ภาษาเหล่านั้นด้วย หากเราอยากเข้าใจภาษาใดก็ต้องทำความเข้าใจคนที่ใช้ภาษานั้น ๆ ในทางกลับกัน หากเราอยากเข้าใจผู้คนกลุ่มวัฒนธรรมใด ๆ ควรเรียนรู้ภาษาและระบบคิดจากการใช้ภาษาของพวกเขา เหล่านั้นด้วย โดยส่วนตัวแล้วมองว่า นักภาษาศาสตร์ที่ทำงานกับ กลุ่มคนหลากหลายภาษาก็จะเข้าใจความแตกต่างหลากหลาย ของคนในสังคมได้มากขึ้น และเป็นพื้นฐานที่ดีในการยอมรับ ความแตกต่างทั้งในด้านแนวคิด วิถีชีวิต ภาษา ศาสนา และ วัฒนธรรมของคนในสังคมได้ดียิ่งขึ้น

ในฐานะของ **“ศิษย์เก่าดีเด่น”** ประกอบบูรณาการทั่วไป **“การบูรณาการที่ดี”** ควรเป็นอย่างไร และมีหลักใน **“การทำงานที่เป็นการบูรณาการแบบยั่งยืน”** อย่างไร

การบูรณาการที่ดีคือ การใช้ความรู้ที่มีอยู่มาวิเคราะห์ใช้กับ บริบทพื้นที่ โดยมองไปข้างหน้าและข้างหน้าพร้อมกัน กล่าวคือ พิจารณาความสอดคล้องระหว่างปัญหาที่พบกับความรู้ที่มีอยู่ว่า ตรงกับแนวคิดหรือทฤษฎีที่เรียนมาตัวไหนบ้าง และวิเคราะห์ว่า จะแก้ไขปัญหานั้นหรือพัฒนาอย่างไร ซึ่งความแตกต่างในรายละเอียด ของบริบทไม่ว่าจะเป็นเชิงพื้นที่ ภาษา วัฒนธรรม ทำให้จำเป็น ต้องปรับแนวคิดและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กและ เยาวชนมลายูในพื้นที่ชายแดนใต้ ไม่สามารถใช้ทวิภาษาในรูปแบบ

เดียวกันได้สำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนอุรูกลาโวัจในพื้นที่เกาะลันตา เนื่องจากที่มาและสาเหตุของปัญหาที่ต่างกันของแต่ละพื้นที่ ส่งผลให้ต้องปรับประยุกต์องค์ความรู้และกลไกในการทำงานแตกต่างกัน

มีหลักการอย่างไรให้เป็นการบูรณาการแบบยั่งยืน

จากประสบการณ์วิจัยตลอด 17 ปี พบว่าความยั่งยืนคือความยืดหยุ่น ความยั่งยืนไม่ได้หมายถึงการทำในรูปแบบเดิมซ้ำ ๆ เป็นระยะเวลาสั้น แต่ความยั่งยืนหมายถึงความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนไปตามบริบทและสถานการณ์ โดยเป้าหมายและแนวคิดหลักยังคงคงอยู่ ดังนั้นการบูรณาการแบบยั่งยืนคือความยืดหยุ่นตลอดเวลา เช่น ลำดับการใช้ภาษาในการเรียนรู้แบบทวิภาษาของเด็กที่พูดภาษามลายูถิ่นในพื้นที่ชายแดนใต้จะใช้ภาษามลายูพูดก่อนภาษาไทย แต่สำหรับการเรียนรู้ทวิภาษาสำหรับเด็กอุรูกลาโวัจในเกาะลันตามีการใช้ภาษาไทยก่อนหรือภาษาไทยควบคู่ไปกับภาษาอุรูกลาโวัจ เพราะเด็กยังใช้ภาษาอุรูกลาโวัจได้ไม่คล่องนัก ดังนั้นแม้ว่าจะใช้รูปแบบทวิภาษาเหมือนกันแต่ลำดับภาษาและสัดส่วนเวลาจะแตกต่างกัน

คำว่า “เจ้าของภาษา” มีความสำคัญอย่างไรต่อการอนุรักษ์ภาษา

ปกติเราจะเรียกคนที่พูดภาษาใดก็ตามว่า เจ้าของภาษา แต่ในลักษณะของงานวิจัยที่ดำเนินการอยู่ คำว่า **“เจ้าของภาษา”** ยังกินความไปถึงคนในกลุ่มนั้น ๆ ที่ร่วมกันพัฒนาและฟื้นฟูภาษาให้ใช้ได้ยาวนานขึ้น ดีขึ้น เพื่อไม่ให้ภาษาและวัฒนธรรมสูญหายไป นอกจากนี้ในเป้าหมายแรกของสมรรถนะการส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม (หรือ ICE: Intercultural Education) ได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องมีความเป็น **“เจ้าของภาษา”** ในภาษาและอัตลักษณ์ของตนเอง ที่มีใช้แค่พูดภาษานั้นได้ แต่ยังหมายรวมถึงการรัก การทวงแทน ที่จะปกป้องภาษาและวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งการรู้สึกว่าเป็นเจ้าของภาษาจะสามารถช่วยขับเคลื่อนและยกระดับภาษานั้น ๆ ได้

ทำอย่างไรให้ “การอนุรักษ์ภาษา” เป็นเรื่องสำคัญที่ไม่ถูกมองข้าม หรือปล่อยให้ตายจากไปตามเวลา

โดยส่วนตัวแล้ว การอนุรักษ์ภาษา หมายถึง การบูรณาการภาษา โดยไม่เพียงแค่อ่านภาษาในการสื่อสาร แต่ควรใช้องค์ความรู้ของภาษาท้องถิ่นบูรณาการเข้าสู่เรื่องอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากนำเรื่องวิถีชีวิต ภาษา และวัฒนธรรมไปผูกโยงกับด้านการแพทย์ วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อมเหล่านี้จะทำให้การเรียนรู้เรื่องภาษาไม่ถูกมองข้าม และมองเห็นคุณค่าหรือความลับบางอย่างทางวิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ ที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวภาษาแม่และภาษาท้องถิ่นที่อยู่ในตัวเจ้าของภาษา

จากการทำงานวิจัยเกี่ยวกับ “การอนุรักษ์ภาษา” ทำนอยากบอกอะไรกับสังคมเกี่ยวกับภาษาถิ่น ที่นับวันจะจางหายไปตามกาลเวลา

อยากจะกระตุ้นให้คนทั่วไปหันมาสนใจในภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชนเผ่าหรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งเรื่องราวที่แฝงอยู่ในภาษาและภูมิปัญญาเหล่านี้มีความน่าสนใจ สร้าง Content ที่ดีและน่าสนใจต่อการนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อเผยแพร่ในโลกโซเชียลมีเดียในปัจจุบัน เช่นเดียวกันสำหรับเจ้าของภาษาที่ตระหนักว่าภาษาของตนเองก็มีคุณค่า ต้องการถ่ายทอดและอนุรักษ์ไว้ ควรนำเทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียมาช่วยในการถ่ายทอดภาษา วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของกลุ่มตนเองให้เป็นที่รู้จัก และสร้างรายได้จากช่องทางออนไลน์ หากเจ้าของภาษารู้จักเลือกใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ก็จะช่วยเผยแพร่อัตลักษณ์ของกลุ่มให้เป็นที่รู้จักได้ โดยการใช้ภาษาของตัวเองหรือควบคู่กับภาษาราชการและภาษาอังกฤษ เช่น การสอนภาษา การเขียนการ์ตูน การทำสารคดี พิธีกรรม ตำนานท้องถิ่น อาหารท้องถิ่น ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ตัวภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มต่าง ๆ ไม่หายไป และทำให้ตัวภาษาท้องถิ่น หรือการอนุรักษ์ภาษาได้รับการพัฒนามากขึ้น

นักภาษาศาสตร์

ผู้วางแผน ‘ภาษา’ และ ‘การศึกษา’ ของเด็ก

ในบริบทพหุวัฒนธรรม ชายแดนใต้

เรื่องและภาพ : ดร.ยูเนียนสาสมิต้า สามะ
อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ดร.ยูเนียนสาสมิต้า สามะ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรภาษามลายูและมลายูศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ก่อนหน้านี้ทำงานเป็นนักวิจัยที่สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ความเชี่ยวชาญของอาจารย์คือ ภาษามลายู ภาษาอาหรับ การจัดการศึกษาแบบทวิ-พหุภาษา การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม และประเด็นภาษากับอัตลักษณ์ โดยมีงานวิจัยที่สนใจและทำอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเกี่ยวกับประเด็นการจัดการศึกษาแบบทวิ-พหุภาษาและการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม ในส่วนของงานสอนที่รับผิดชอบมี 3 รายวิชา คือ ภาษามลายู ภาษาศาสตร์ภาษามลายูเบื้องต้น และมลายูร่วมสมัยในอาเซียน

ความสำเร็จจากการทำงานที่อาจารย์รู้สึกภาคภูมิใจและเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติก็คือนงานการจัดการศึกษาแบบทวิ-พหุภาษาในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่ได้รับรางวัล “ผลงานประดิษฐ์ ดัดดันประจำปี พ.ศ. 2555 โดยสภาวิจัยแห่งชาติ” และรางวัล “King Sejong Literacy Prize ปี ค.ศ.2016” โดย UNESCO

ความรู้ด้านภาษาศาสตร์ที่ทำได้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน มีส่วนช่วยในการทำงานของท่านอย่างไรบ้าง

ความรู้ภาษาศาสตร์ที่ได้ร่ำเรียนเมื่อตอนที่อยู่ที่มหิดลนั้นมีประโยชน์มาก ๆ และมีส่วนช่วยให้ผมสามารถทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่องในประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านการศึกษาของเด็กในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งล้นมาจากความรู้ที่ได้มาจากมหิดล นอกจากความรู้แล้ว มหิดลยังสร้างให้ผมกล้าที่จะคิดนอกกรอบ ซึ่งนำไปสู่การทำงานด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์และงานบูรณาการข้ามศาสตร์ที่ไม่ซ้ำใคร และกลายเป็นจุดแข็งที่ทำให้ผมสามารถคิดงานใหม่ได้อยู่เรื่อย ๆ

จุดเริ่มต้นความสนใจเรียนรู้ภาษาและภาษาศาสตร์มลายู กับอาหรับ และการจัดการศึกษาแบบทวิ/พหุภาษา จนกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

จุดเริ่มต้นเกิดจากความชอบบวกกับความฝันในวัยเด็กที่อยากจะเก่งหลาย ๆ ภาษา ซึ่งภาษามลายูกับภาษาอาหรับก็เป็นภาษาที่ผมเรียนตั้งแต่เด็ก จึงทำให้รู้สึกว่ามันจะเรียนรู้ได้ไม่ยากมาก ตั้งแต่นั้นมาก็เลยกลายเป็นสิ่งที่ตัวเองสนใจและมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้ภาษาทั้งสองมาโดยตลอด พอโตขึ้นก็ยังรู้สึกว่าภาษาดังกล่าวมีความสำคัญกับตนเองมากขึ้น จนนำมาสู่การเลือกเรียนเอกภาษาอาหรับในตอนปริญญาตรี จากนั้นได้มีโอกาสไปเรียนต่อปริญญาโทในสาขาวิชาภาษามลายูที่ปีนัง ประเทศมาเลเซีย การที่ได้เรียนในสาขาภาษาอาหรับและภาษามลายูทำให้ผมเกิดความมั่นใจและมีความตั้งใจว่าสักวันผมจะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอาหรับและมลายู หลังจากนั้น ผมก็ได้ทำงานที่ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล โดยเข้าไปมีส่วนรับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษาแบบทวิ-พหุภาษาที่รู้สึกชอบ เพราะสามารถใช้ความรู้ที่ตนเองมีอยู่อย่างเต็มที่ อีกทั้งรู้สึกว่าเป็นงานที่เป็นประโยชน์มาก ๆ สุดท้ายผมก็ทำงานนี้อย่างต่อเนื่องมากกว่า 12 ปี

การใช้ภาษาที่ต่างกันของคนในสังคมเดียวกัน ก่อให้เกิดผล อะไรได้บ้างในเรื่องของการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน 3 จังหวัดชายแดนใต้

ส่วนตัวนะ เป็นมุมมองแบบที่ไม่ได้คิดอะไรมาก ผมมองว่า การใช้

“**ภาษาถือเป็นกุญแจ
ของการสื่อสาร
และการเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน**

**และนำไปสู่ความเข้าใจกัน
และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ**

ภาษาที่แตกต่างกันของคนในสังคมเป็นสิ่งสวยงามและสะท้อนถึงความหลากหลายของกลุ่มคนในสังคมนั้น ๆ แต่หากจะมองเจาะลึกลงไปประเด็นของการสื่อสารหรือการสร้างความสัมพันธ์ แน่นนอนการใช้ภาษาที่แตกต่างกันของคนในสังคมอาจจะเป็นกำแพงหรืออุปสรรคในการสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์หากไม่มีบรรยากาศของการเรียนรู้ภาษาที่มีอยู่ในสังคมนั้น เพราะ “**ภาษาถือเป็นกุญแจของการสื่อสารและการเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน**” และนำไปสู่ความเข้าใจกันและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีบริบทของการใช้ภาษาที่แตกต่างกันของกลุ่มคนในสังคม ยิ่งจะต้องทลายกำแพงหรืออุปสรรคทางภาษาให้ได้ โดยจะต้องเสริมสร้างทักษะให้คนในพื้นที่สามารถใช้หรือสื่อสารภาษาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นภาษามลายูถิ่นภาษาไทยกลาง และภาษาไทยปักษ์ใต้ เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างของ

การสื่อสารและความเข้าใจกัน และนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ภายใต้อุปสรรคภาษา-พหุวัฒนธรรมในพื้นที่

ในฐานะที่ทำงานอยู่ในวงการภาษาศาสตร์ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับความจำเป็นของการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ ทั้งในแง่ของการพัฒนาและการอนุรักษ์

ในฐานะนักภาษาศาสตร์ ผมมองว่าการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากจะพบว่า ยิ่งนานวันภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นก็ยิ่งถดถอยลงไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมจะต้องตระหนักในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งลุกขึ้นมาอนุรักษ์และพัฒนาภาษาและวัฒนธรรมของตนเอง เพราะภาษาและวัฒนธรรมถือเป็นมรดกที่สำคัญของแต่ละกลุ่มชน และเราในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมดังกล่าวจะต้องมีความรับผิดชอบโดยการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป เพราะมันคือสัญลักษณ์ที่บ่งบอกว่าเราคือใคร นอกจากนี้ ภาษาและวัฒนธรรมยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาและเศรษฐกิจ เป็นต้น

ในการทำงาน ท่านประสบปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้าง และมีแนวทางในการแก้ปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไร

ปัญหาในการทำงานของผมคือ การขาดการสนับสนุนงานทวิ-พหุภาษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหน่วยงานหรือผู้บริหารระดับนโยบายในพื้นที่ ปัญหานี้ส่งผลทำให้ทวิ-พหุภาษาไม่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่น่าเสียดายอย่างยิ่งเพราะงานดังกล่าวมีการดำเนินงานอย่างสมบูรณ์และพร้อมสำหรับการนำไปต่อยอดและขยายผล สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ สร้างกระบวนการทำงานในรูปแบบของเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งอาจจะเป็นในรูปแบบของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานทวิ-พหุภาษาในเชิงยุทธศาสตร์และนโยบาย จากนั้นจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อร่วมแสวงหารูปแบบและแนวทางในการสร้างความยั่งยืนให้กับงานทวิ-พหุภาษา ผ่านการผลักดันและให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เป็นต้น

“ ภาษาและวัฒนธรรมคือสัญลักษณ์ที่บ่งบอกว่าเราคือใคร”

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า "คนรุ่นใหม่คือพลังแห่งอนาคต" และในฐานะที่ท่านได้รับรางวัลศิษย์เก่ารุ่นใหม่ ท่านจะมีแนวทางอย่างไรในการฟื้นฟูและธำรงรักษาภาษาท้องถิ่น เพื่อให้คนรุ่นใหม่มองเห็นคุณค่าและความสำคัญ

ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า **“คนรุ่นใหม่คือพลังแห่งอนาคต”** แล้วก็พลังสำคัญในการกำหนดการคงอยู่หรือสูญหายไปของภาษาท้องถิ่นในอนาคตด้วย เพราะฉะนั้นคนรุ่นใหม่จะต้องใส่ใจและให้ความสำคัญกับเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาท้องถิ่น หนึ่งในแนวทางที่ผมคิดว่าสามารถทำได้ไม่ยากคือ การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของภาษาท้องถิ่นแก่คนรุ่นใหม่ โดยเน้นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้าร่วมรู้สึกสนุกและเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เช่น การใช้เรื่องเล่า หรือการแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น ในขณะเดียวกัน จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสหรือเปิดพื้นที่ให้คนรุ่นใหม่ได้แสดงทักษะความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาท้องถิ่น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของภาษาท้องถิ่น พร้อมทั้งเกิดความรู้สึกรักอยากที่จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาท้องถิ่น

RILCA Empowerment: Creating Refugees, Migrants as Agents of Positive Change

เรื่อง : วาสนา ส้วยเกียรติ

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย

PROGRAM HIGHLIGHT: ส่องหลักสูตร

ภาพ : Adobe Stock

มหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับสถานทูตนอร์เวย์ประจำกรุงเทพฯ ประเทศไทย มอบทุนการศึกษาแก่บุคลากรชาวเมียนมา เพื่อมาศึกษาต่อระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดลจึงมอบหมายให้สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย จัดอบรมให้แก่บุคลากรชาวเมียนมา ภายใต้ทุนรัฐบาลนอร์เวย์ โครงการ Mahidol

University Capacity Building Initiative for Myanmar (CBIM) เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษา วัฒนธรรม และวิชาชีพที่จำเป็นในการสร้างอาชีพและความเป็นอยู่ที่ดีในอนาคตของผู้ย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยในประเทศไทย ภายใต้โครงการ CBIM นั้น

ด้วยภารกิจหลักของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มุ่งเน้นการส่งเสริมงานวิจัยและการศึกษา

ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมในประเทศไทย รวมไปถึงประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังพยายามพัฒนาและส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างผู้คนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

ทั้งนี้ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล ถือว่าเป็นสถาบันทางการศึกษาของไทยแห่งแรกๆ ที่ดำเนินการศึกษาและวิจัย

CBIM

Mahidol University
Capacity Building Initiative for Myanmar

เกี่ยวกับ "ภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยและเอเชียอาคเนย์" ในฐานะของสถาบันวิจัย ทำให้ทางสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียได้พัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านภาษาและวัฒนธรรม จนมีความเชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

วันที่ 27-31 มีนาคม 2566
นำโดยรองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล

วิบูลยศริน รองผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา บริการวิชาการและสื่อสารองค์กร พร้อมด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา สุวรรรัตน์เดชา รักษาการแทนรองผู้อำนวยการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ และนายอนุรักษ ก้านจันทร์ หัวหน้างานบริการวิชาการและศิลปวัฒนธรรมสร้างสรรค์เดินทางไปสำรวจพื้นที่และร่วมประชุมหารือกับเครือข่ายมูลนิธิและศูนย์การเรียนรู้

เด็กและเยาวชนพลัดถิ่น ณ มูลนิธิและศูนย์การเรียนรู้เด็กและเยาวชนพลัดถิ่น จังหวัดตาก เพื่อวางแผนการดำเนินงานโครงการ "RILCA's Empowerment: Supporting Refugees and Migrants as Agents of Positive Change"

ในการนี้ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียได้กำหนดจัดโครงการอบรมทางด้านภาษาและวัฒนธรรมแก่บุคลากรชาวเมียนมา ได้แก่ ผู้อพยพและผู้ลี้ภัยในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 60 คน ระหว่างวันที่ 22-27 พฤษภาคม 2566 ณ Mae Tao Clinic อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

การอบรมในครั้งนี้จะมีการทดสอบภาษาไทยให้กับผู้เข้าอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย-เมียนมา กฎหมายในชีวิตประจำวัน แนวทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ สอนภาษาไทยและอีกมากมาย ติดตามความเคลื่อนไหวของโครงการฯ ได้ทาง FB: RILCA, Mahidol University หรือสอบถามข้อมูลการอบรมด้านภาษาและวัฒนธรรมที่คุณวสนา ส้วยเกียรติ E-mail: wassana.sua@mahidol.edu

อาสาสมัคร พิพิธภัณฑ

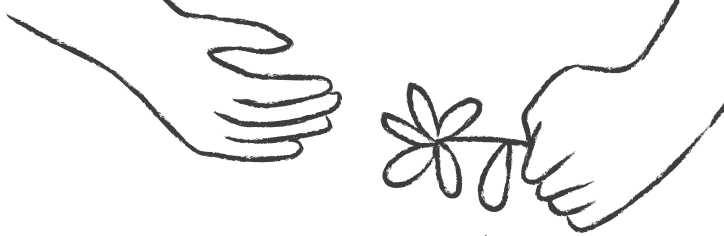
หมุดหมายสำคัญของธรรมาภิบาล

เรื่อง : กลุ่มพันธกิจวัฒนธรรมสถานบริรักษ์ (iCulture)
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2566 ทางโครงการจัดตั้งหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพิพิธภัณฑศึกษา ร่วมกับกลุ่มพันธกิจวัฒนธรรมสถานบริรักษ์ (iCulture) ได้จัดกิจกรรมอาสาสมัครพิพิธภัณฑ เพื่อให้นักศึกษาในสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย และภาคีเครือข่ายได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานของพิพิธภัณฑฯ ในมิติต่าง ๆ เช่น งานคลัง งานสงวนรักษาและอนุรักษ์วัตถุจัดแสดง งานนำชม งานระดมทุน ฯลฯ

กิจกรรมแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ เรียนรู้ห้องคลัง รับฟังเรื่องเล่าพิพิธภัณฑฯ และสนุกกันกับบววิรัชติพันธ

สัมปัสการร่างกายในชุดชาติพันธุ์

ในงานมีบุคลากรของสถาบันฯ จากงานยุทธศาสตร์ พัฒนาคุณภาพ และทรัพยากรบุคคล งานสื่อสารองค์กร งานบริการวิชาการและศิลปวัฒนธรรมสร้างสรรค์ งานพัสดุและการเงิน งานบริหารการศึกษางานบริหารการวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ งานบริหารทั่วไป งานห้องสมุด ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต อาจารย์ชาวไทย อาจารย์ต่างชาติ นักวิจัย นักศึกษาไทย นักศึกษาต่างชาติ อาจารย์อาวุโส นักศึกษาจากสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา เจ้าหน้าที่จากคณะสัตวแพทยศาสตร์ นอกจากนี้ ยังมีเครือข่ายนักพิพิธภัณฑจากองค์การพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) จำนวนทั้งสิ้น 36 คน

กิจกรรมเริ่มจากการชมห้องคลัง ที่ได้สร้างความตื่นตาตื่นใจให้ทุก ๆ คน เมื่อได้เห็นทรัพย์สินมีค่าของสถาบัน ฯ การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑที่ได้รับฟังเกร็ดประวัติศาสตร์มรดกจากอาจารย์อาวุโส และสนุกสนานกับการชมวิจิตรชาติพันธุ์ พระเอกของพิพิธภัณฑมานุษยวิทยาวัฒนธรรม ก่อนกลับ อาสาสมัครทุกท่านได้มาพักผ่อนดื่มกาแฟชาติพันธุ์ และทานของว่าง ณ iCoffee พร้อมฟังดนตรีจากศิษย์เก่าหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศึกษา

เรียนรู้ห้องคลัง

รับฟังเรื่องเล่าพิพิธภัณฑ

กิจกรรมอาสาสมัครพิพิธภัณฑครั้งนี้ช่วยสร้างความตระหนักรู้จนถึงความมุ่งมั่นร่วมผลักดันงานพิพิธภัณฑให้แก่บุคลากรของสถาบันฯ ทั้งนี้อาสาสมัครทุกท่านจะได้รับบัตรอาสาสมัครพิพิธภัณฑเป็นเครื่องหมายแสดงความพร้อมอุทิศตนเพื่อปกป้องรักษาและช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการต่าง ๆ พิพิธภัณฑมานุษยวิทยาวัฒนธรรม ตามความถนัดและกำลังความสามารถ

กิจกรรมนี้แสดงให้เห็นถึงพลังความสามัคคีของบุคลากรในสถาบันฯ อันเป็นคุณเครื่องสำคัญของการเป็นองค์กรธรรมาภิบาล และเห็นแจ้งถึงคุณธรรมในการทำงาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ความเสมอภาคเป็นธรรม ความเสียสละเพื่อส่วนรวม งานวันนี้แสดงให้เห็นว่าชาว RILCA พร้อมทำงานด้วยจิตใจอาสา เพื่อให้พิพิธภัณฑสามารถดำเนินงานไปได้อย่างยั่งยืน คุณธรรมข้อต่าง ๆ ข้างต้นย่อมเป็นหมุดหมายสำคัญแห่งการเป็นองค์กรธรรมาภิบาลของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

สนุกกับกิจกรรมชาติพันธุ์

จิตอาสา คือ การคำนึงถึงประโยชน์สูงของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง

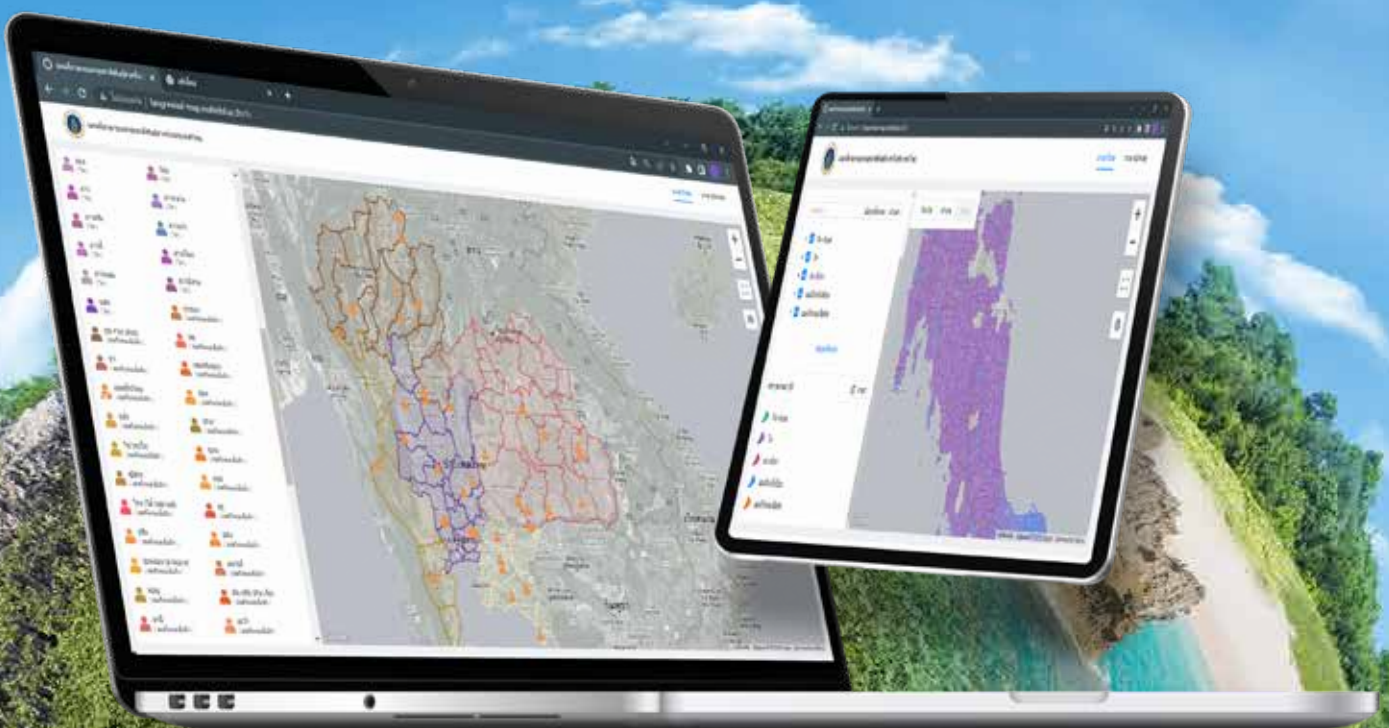
แผนที่ ภาษาและวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ประเทศไทย

เรื่อง : ญัฐมน ไรจนกุล
เจ้าหน้าที่วิจัย สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

แผนที่ภาษาและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยหรือเว็บไซต์แผนที่ภาษา ได้รับการพัฒนาขึ้นในโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศด้านภาษาและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ในประเทศไทย เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่รวบรวมกลุ่มภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย และแสดงภาพความหลากหลายของผู้คนที่มีภาษาพูด วิถีชีวิต และวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่ต่างผสมผสานอยู่ร่วมกันในสังคมพหุภาษา-พหุวัฒนธรรมมาอย่างยาวนาน

การศึกษาสำรวจกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยได้เริ่มต้นในปี 2536-2547 คณะอาจารย์และนักวิจัยจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดทำโครงการแผนที่แสดงภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย สนับสนุนการวิจัยโดยสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันของ

การศึกษาวิจัยด้านภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์และการจัดทำแผนที่ด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ หรือ GIS (Geographic Information System) นักวิจัยใช้แบบสอบถามสำหรับการสำรวจและเก็บข้อมูลประชากรที่พูดภาษาต่าง ๆ ในชุมชน มีทั้งจำนวนกลุ่มภาษา ประชากร รวมทั้งพิกัดทางภูมิศาสตร์และชื่อหมู่บ้าน ซึ่งเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่รวบรวมได้

ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่รวบรวมได้ถึง

66,272
หมู่บ้าน

7,284
ตำบล

924
อำเภอ

76
จังหวัด

ถึง 70+ ภาษา 66,272 หมู่บ้าน 7,284 ตำบล 924 อำเภอ ใน 76 จังหวัด และซึ่งมีการจัดการข้อมูลด้านภาษาและจำนวนประชากร ให้มีความสัมพันธ์กับตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ เพื่อระบุที่ตั้งชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์ที่กระจายตัวอยู่บนพื้นที่ต่าง ๆ ผลจากการศึกษาวิจัย โครงการนี้พบว่าในประเทศไทยมีกลุ่มภาษามากถึง 70 กว่ากลุ่ม โดยจำแนกตามลักษณะโครงสร้างทางภาษาได้ 5 ตระกูลภาษา ได้แก่ ตระกูลไท ตระกูลออสโตรเอเชียติก ตระกูลออสโตรนีเซียน ตระกูลจีน-ทิเบต และตระกูลม้ง-เมี่ยน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า มีกลุ่มภาษาจำนวน 15 กลุ่ม ที่มีผู้พูดจำนวนน้อยจึงทำให้ภาษา อยู่ในสภาวะวิกฤตรุนแรง ในขณะเดียวกันยังพบภาษาตาม แนวชายแดนที่มีจำนวนผู้พูดเป็นกลุ่มใหญ่ ซึ่งการค้นพบนี้ทำให้ มีการศึกษาและค้นหาแนวทางฟื้นฟูภาษาที่กำลังอยู่ในภาวะใกล้สูญ และการศึกษาแบบทวี-พหุภาษาในโรงเรียนที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ในงานวิจัยต่อมา

การกระจายตัวของผู้คนแต่ละกลุ่มภาษาล้วนสัมพันธ์กับ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญาเฉพาะถิ่นของกลุ่มคนใน ถิ่นที่อยู่ต่าง ๆ ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต เห็นถึงความสำคัญของฐานข้อมูลจากการสำรวจผู้คนทั่วประเทศ จึงมีแนวคิดที่จะนำฐานข้อมูลด้านภาษา ประชากร และถิ่นอาศัยที่ ระบุตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ ผู้ใช้งานสามารถสืบค้นข้อมูลได้ทั้ง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยแบ่งเป็น 3 มิติ ได้แก่ ภาษา พื้นที่

และโครงการวิจัยด้านการฟื้นฟูภาษาฯ โดยใน “เชิงภาษา” ประกอบด้วย ตระกูลภาษา ภาษาในภาวะวิกฤต ภาษาตามแนวชายแดน และภาษามือ ที่ปรากฏข้อมูลตามขอบเขตพื้นที่จังหวัด อำเภอ และตำบล ด้านพื้นที่ สามารถค้นหาได้ถึง 5 ระดับ ได้แก่ ระดับภูมิภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ด้านโครงการวิจัย จะแสดงผลเฉพาะจุดที่มีทีมวิจัย ชุมชนทำงานร่วมกับนักวิจัยของศูนย์ฯ

การจัดทำเว็บไซต์แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ใน ประเทศไทยสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแพร่หลาย และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการบูรณาการต่อยอดความรู้ในแวดวงภาษา ชาติพันธุ์ การศึกษา หรือศาสตร์ด้านอื่น ๆ รวมทั้งยังช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานได้ด้วยอุปกรณ์และ เทคโนโลยีที่ทันสมัยผ่านช่องทางออนไลน์ให้เข้าถึงได้ง่าย ตามเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 16 เป้าหมายย่อย 16.10 ในการสร้างหลักประกันว่า สาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ และมีกรปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและ สร้างความเข้าใจในความหลากหลายของภาษาและผู้คนกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่คนในสังคมควรทำความเข้าใจและ ช่วยกันรักษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ 11 เป้าหมายย่อย 11.4 ในการปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ของโลก

เว็บไซต์แผนที่ภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ในประเทศไทย ให้บริการสืบค้นข้อมูลได้ก็

<http://langrevival-map.mahidol.ac.th/th>

สิกข์เสวนา

(Sikhi Talk)

เปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้สู่สาธารณะ

เรื่อง : อภิรัฐ คำวัง

ศูนย์การศึกษาศาสนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย

กิจกรรมชุดสิกข์เสวนาเป็นงานเชิงวิชาการที่จัดขึ้นครั้งแรก ในปี พ.ศ.2565 มีเป้าหมายสำคัญคือ การเผยแพร่องค์ความรู้พื้นฐาน งานวิจัย ทั้งด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์ และด้านปรัชญาศาสนาสิกข์ พร้อมกับการเปิดพื้นที่ให้ชุมชนไทยสิกข์ได้ร่วม แสดงทัศนะ อันเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรม ทั้งนี้ การเสวนาได้เปิดกว้างเชิงรูปแบบผสมกันทั้งบรรยายพิเศษ และเสวนาเป็นคณะ ตามแต่โอกาส

การเลือกศัพท์ “สิกข์” (Sikhi) ก็เพื่อจะสื่อสารถึงความเป็นสิกข์ มุ่งเน้นเชิงปรัชญาศาสนา คำนี้ปรากฏในคุรบานี (พระวจนะของพระองค์ พระมวาลวีนคุร คุรันก ซาฮิบ เป็นคุรตาสดาในรูปพระมหาคัมภีร์ ตั้งแต่ พ.ศ.2251) ในเอกสารภาษาไทยปัจจุบันใช้ทั้ง “สิกข์” และ “ซิกข์” ผสมกัน และเลือกนัยตามบริบทที่จะสื่อสาร

สำหรับครั้งที่ 4 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2566 เรื่อง “แสงสว่างทางปัญญาแห่งซิกข์” (The Glory of Sikhi) โดยเป็นความร่วมมือระหว่างศูนย์การศึกษาศาสนา ชุมชนไทยซิกข์ สมาคมศรีคุรุสิงห์สภา และกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร Bhai Amandeep Singh จาก Basics of Sikhi เครือข่ายสื่อออนไลน์ที่มีชื่อเสียงจากสหราชอาณาจักร

ในการบรรยายพิเศษนี้เป็นการทำความเข้าใจ 2 ส่วน คือ (1) พัฒนาการทางศาสนา ประกอบด้วยประวัติศาสตร์ศาสนาและดินแดนอัครชีวิตประวัติของคุรตาสดา จะทำให้เข้าใจในที่มาของศาสนวินัยและรูปแบบทางสังคม (2) การศึกษาคุรบานีจะต้องทำความเข้าใจในปรัชญาศาสนา มุ่งให้บังเกิดแสงสว่างทางปัญญาและทำลายอวิชชา

การบัญญัติ การร่ำรจศาสนสัญลักษณ์ “5ก”

เกศ, กังขา

กิริยาน

กะร่า

กะษร่า

สำหรับพัฒนาการทางศาสนา ขออธิบายอย่างย่อ ๆ ได้ว่า เริ่มต้นจากปีประสูติ พ.ศ.2012 ขององค์ปฐมศาสดา ครู นานัก ซาฮิบ ในฐานะเป็นศิษย์ของพระองค์ (พระเจ้าสูงสุด) จากนั้นก็มีการสืบทอดครุศาสดาในรูปมนุษย์ รวม 10 องค์ (ถึง พ.ศ.2251 ราว 240 ปี) ในระหว่างนั้นก็มีการเปลี่ยนผ่านทางเมืองการปกครอง ซึ่งสงครามครั้งสำคัญได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนทางศาสนาต้องต่อสู้ปกป้องสิทธิ์ ปรับตัว จนถึงปัจจุบัน

การปรับตัวในช่วงทศวรรษสุดท้ายของยุคครุศาสดาในรูปมนุษย์ที่สำคัญก็คือ การบัญญัติการร่ำรจศาสนสัญลักษณ์ **“ปัญจ กการ”** เรียกกันอย่างย่อว่า **“5ก”** เป็นการแสดงออกถึงความเป็นสิกข์ที่สมบูรณ์ ด้วยทางกายภาพ (ศาสนวินัยของศาสนาสิกข์ พ.ศ.2474 บัญญัติไว้ในบทที่ 9 มาตราที่ 29) อักษร ก ย่อมาจาก **“เกศ”** ไม่ตัดโกนผม-เส้นขน บำรุงรักษาให้สะอาด ซึ่ง ก แรกนี้เป็นส่วนหนึ่งของรูปกาย และ **“กังขา”** ใช้หวีไม้เสียบไว้กับมวยผมนั้น ส่วน **“กะษร่า”** เป็นการสวมกางเกงชั้นในขาสั้น ไม่ให้ตกอยู่ในสภาพเปลือยกาย และ **“กะร่า”** เป็นการสวมกำไลเหล็กกล้าที่ข้อมือ แสดงเป็นรูปธรรม แทนความหนักแน่นของความเป็นสิกข์ พร้อมกับประดับ **“กิริยาน”** เป็นดาบ แสดงเป็นรูปธรรม เพื่อให้ตระหนักถึงการทำลายล้างอวิชชาภายในจิต

กระนั้น เมื่ออำรงเกศและเสียบหวีไม้แล้ว ก็มีบัญญัติให้โพกผ้าที่ศีรษะ แต่ไม่กำหนดสีผ้าหรือรูปแบบวิถีโพก ทว่า การเลือกใช้อย่างใดก็เป็นไปตามจาริตของแต่ละกลุ่ม ตามประเพณีนิยม ทำให้เกิดความหลากหลายของการโพกผ้า ศาสนสัญลักษณ์และบัญญัติ จึงมุ่งเน้นการแสดงออกทางกายภาพ

รับชมเสวนาสิกข์ ครั้งที่ 4
Facebook Live

อ่านบทความและคลิปสื่อ
ในฐานข้อมูล “ประชาคมสิกข์”
ของศูนย์การะศึกษ

RILCA 360°

รอบรั้วริลค้ำ

สถาบันวิจัยภาษาฯ ประชุมหารือความร่วมมือกับศูนย์มานุษย- วิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) และภาคีเครือข่าย

วันที่ 21 มกราคม 2566

รองศาสตราจารย์ ดร.มรกต ไมยเออร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ พร้อมด้วยผู้บริหาร และ ดร.มิรินต้า บูรรุ่งโรจน์ ประธานศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต และบุคลากรสถาบันฯ ประชุมหารือความร่วมมือกับนายอภิรักษ์ ธรรมเสนา ผู้จัดการฝ่ายสื่อสารสังคมฯ และคณะ จากศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ในการดำเนินงานและปรับปรุงฐานข้อมูลเดิม และจัดทำฐานข้อมูลใหม่ด้านกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้งฐานข้อมูลภาษา และแผนที่ ภาษา ทั้งในระดับกลุ่มและชุมชนชาติพันธุ์ร่วมกัน ณ ห้อง Co-Working Space ชั้น 1

งานเสวนาและแถลงข่าว “ผู้สูงอายุ (จะ) อยู่อย่างไรในยุคเฟคนิวส์”

วันที่ 27 มกราคม 2566

สถาบันวิจัยภาษาฯ และวัฒนธรรมเอเชียจัดเสวนา “ทิศทางการขับเคลื่อนงานรู้เท่าทันสื่อผู้สูงอายุไทยอย่างยิ่งย่น” ระหว่างทีมนักวิจัยจากศูนย์วิชาการด้านการรู้เท่าทันสื่อของผู้สูงอายุ โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา ดวงภุมเมศ ประธานศูนย์วิชาการด้านการรู้เท่าทันสื่อของผู้สูงอายุ ร่วมกับนักวิจัย นักวิชาการ กรมกิจการผู้สูงอายุ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และภาคีเครือข่าย ร่วมเสวนา พร้อมด้วยรองศาสตราจารย์ ดร.ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ บุญรักษา ร่วมแถลงข่าว “ผลกระทบจากการใช้สื่อของผู้สูงอายุไทยและเกมออนไลน์เพื่อฝึกทักษะการรู้เท่าทันสื่อ” ดำเนินรายการโดยคุณกนกวรรณ กนกวนวงศ์ ณ โรงแรมสยาม แอท สยาม ดีไซน์ โฮเทล เซตปทุมวัน กรุงเทพฯ

กิจกรรมสอนทำอาหารไทย

วันที่ 5 มกราคม 2566

สถาบันวิจัยภาษาฯ จัดกิจกรรมสอนทำอาหารไทย (Thai Cooking at Mahidol) ในหัวข้อ “Food and Sustainability: Study Abroad” ให้แก่อาจารย์และนักศึกษาต่างชาติ จาก Rutgers The State University of New Jersey ประเทศสหรัฐอเมริกา ภายใต้ความร่วมมือของสถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีนายอนุรักษ์ ก้านจันทร์ นักวิชาการวัฒนธรรม เป็นวิทยากรสาธิตการทำอาหาร และนางสาวพัชฐชนัน วัตบัว เป็นวิทยากรบรรยาย ณ อาคารเรือนไทยมหิดล (ระเบียบ คุณะเกษม)

The 1st LINC International Webinar: Meeting RILCA's Adjunct Professor

วันที่ 17 มกราคม 2566

หลักสูตรภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จัดงาน LINC International Webinar: Meeting RILCA's Adjunct Professor โดยมี Assoc. Prof. Dr.Alexander Trupp จาก The School of Hospitality and Service Management, Sunway University ประเทศมาเลเซีย ให้เกียรติมาพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับคณาจารย์และนักศึกษาภายในหลักสูตรฯ และดำเนินรายการโดยรองศาสตราจารย์ ดร.สิงหนาท น้อมเนียน ประธานหลักสูตรปริญญาเอกฯ ณ ห้องณัฐ ภูมิประวัตี ชั้น 1

การอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ทักษะ เท่าทันสื่อและการผลิตสื่อสร้างสรรค์

วันที่ 21 – 22 มกราคม 2566

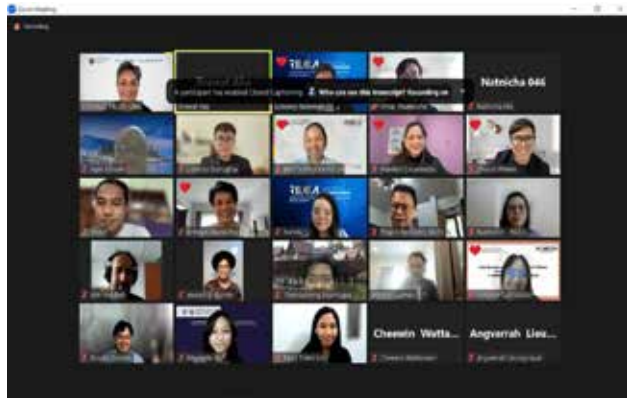
โครงการสองวัยเข้าใจสื่อ : การขับเคลื่อนงานเฝ้าระวัง
และการรู้เท่าทันสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์
กับกลุ่มเยาวชนผู้สูงวัยผ่านมิติวัฒนธรรม
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ภายใต้การ
สนับสนุนทุนประเภทความร่วมมือจากสำนักงาน
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ได้ดำเนิน
การจัดเวทีอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ทักษะ
เท่าทันสื่อและการผลิตสื่อสร้างสรรค์แก่นัก
ศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ห้องประชุมเนกประสงค์ ชั้น 2

การบรรยายสาธารณะ: “The Secret of the Happiest Country in the World”

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมิตรา สุวรรันเดชา
รักษาการแทนรองผู้อำนวยการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
สถาบันฯ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมฟังการบรรยาย
สาธารณะ หัวข้อ “The Secret of the Happiest
Country in the World” จัดโดยสถาบันวิจัยภาษา
และวัฒนธรรมเอเชีย ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูต
ฟินแลนด์ ประจำประเทศไทย โดยได้รับเกียรติจาก
Mr. Miika Tomi, Deputy Head of Mission มาเป็น
วิทยากรพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสร้าง
ความสุขในประเทศและสังคมโลกผ่านปัจจัยต่าง ๆ
ณ ห้องณัฐ ภมรประวัติ ชั้น 1

The 2nd LINC Virtual International Conference (LINC 2023)

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566

หลักสูตรภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม สถาบันฯ ร่วมกับคณะมนุษย
ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จัดการประชุมวิชาการ
ระดับนานาชาติ The 2nd LINC Virtual International Conference (LINC 2023)
ภายใต้แนวคิด “The Roles of Language and Intercultural Communication
in Achieving Sustainable Development Goals” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.
สิงหนาท น้อมเนียน ประธานหลักสูตรฯ เป็นประธานกล่าวเปิดงานและกล่าวต้อนรับ
ผู้เข้าร่วมงาน ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting

จัดริ้วสวนธรรมมรดก หัวข้อ “วันภาษาแม่สากล พหุภาษา และพหุวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยมพร มัชฌิมวงศ์ รองอธิการบดีฝ่ายการคลัง
มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นประธานเปิดงานปฐมฤกษ์ “จัดริ้วสวนธรรมมรดก”
ภายใต้หัวข้อ “วันภาษาแม่สากล พหุภาษา และพหุวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”
โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.มรกต ไมยเออร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ กล่าว
รายงานวัตถุประสงค์ ที่มา และความสำคัญของการจัดงาน ณ อาคารเรือนไทย
(ระเบียบ คุณะเกษม)

การสัมมนาระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง “พลวัตของอินเดียศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566

ศูนย์การศึกษาศาสนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ร่วมกับศูนย์สันสกฤตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จัดการสัมมนาระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง “พลวัตอินเดียศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยมีผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร มัชฌิมวงศ์ รองอธิการบดีฝ่ายการคลัง มหาวิทยาลัยมหิดล และศาสตราจารย์ ดร. ภก.ธนะเศรษฐ์ จ้าวทิวรัฐพันธ์ รักษาการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร กล่าวต้อนรับแขกผู้เข้าร่วมการสัมมนา ในครั้งนี้ H.E. Mr. Nagesh Singh เอกอัครราชทูตอินเดีย ประจำประเทศไทย จุดประทีปและกล่าวเปิดงาน ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

สถาบันวิจัยภาษาฯ ร่วมเดินขบวนพาเหรดในพิธีเปิด การแข่งขันกีฬา “มหิดลเกมส์” ประจำปี 2566

วันที่ 10 มีนาคม 2566

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย นำโดยผู้บริหาร นักกีฬา และบุคลากรสถาบันฯ เข้าร่วมเดินขบวนพิธีเปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีงบประมาณ 2566 “มหิดลเกมส์” ภายใต้แนวคิด Good Health and Well – Being พร้อมคณะและส่วนงานของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีศาสตราจารย์ นายแพทย์บรรจง มไหสวริยะ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นประธานในพิธีเปิด ณ ลานสมเด็จพระราชปิตดา ศูนย์การเรียนรู้มหิดล (MLC) มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

SWC Open House Grow up 2023

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566

กลุ่มวิจัยวัฒนธรรมสถานบริรักษ์นำนิทรรศการพิเศษเคลื่อนที่ “วิถีชาติพันธุ์” เข้าร่วมงานมหกรรมวิชาการ “เปิดบ้านศรีวิชัย ก้าวไกลสู่มาตรฐานสากล SWC Open House Grow up 2023” ณ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความหลากหลายของผู้คนในประเทศไทย ผ่านเรื่องราวชาติพันธุ์กับน้อง ๆ นักเรียน

ครบรอบ 54 ปี พระราชทานนาม และ 135 ปี มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ 2 มีนาคม 2566

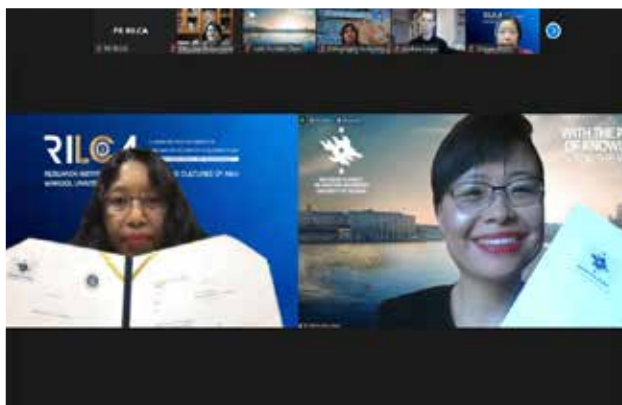
รองศาสตราจารย์ ดร.มรกต ไมยเออร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ และรองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล วิบูลยศรีน รองผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา บริการวิชาการและสื่อสารองค์กร ร่วมวางพานพุ่มถวายสักการะสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ในงานครบรอบ 54 ปี วันพระราชทานนาม และ 135 ปี มหาวิทยาลัยมหิดล ณ หอประชุมมหิดลสิทธาคาร มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

งานเสวนาวิชาการและนิทรรศการ “เป็งใจ เก้า-ใหม่ สล่าศิลป์ล้านนา”

วันที่ 19 มีนาคม 2566

อาจารย์ ดร.ยุทธพร นาคสุข หัวหน้าโครงการสำรวจและวิเคราะห์จัดกลุ่มช่างศิลป์ท้องถิ่นและครูช่างท้องถิ่นในภูมิภาคล้านนาตะวันออกได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ “สล่าล้านนาตะวันออกเจียงราย น่าน แพร่ อุตรดิตถ์ และพะเยา” ในงานเสวนาวิชาการและนิทรรศการ “เป็งใจ เก้า-ใหม่สล่าศิลป์ล้านนา” ณ ศาลาธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พิธีลงนามบันทึกความร่วมมือทางวิชาการกับ University of Helsinki, Finland

วันที่ 21 มีนาคม 2566

รองศาสตราจารย์ ดร.มรกต ไมยเออร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ ลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับ Dr. Julie Yu Wen Chen อาจารย์ประจำสาขาวิชา Chinese Studies, Department of Cultures จากมหาวิทยาลัยเฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์ ในโอกาสนี้ผู้แทนทั้งสองหน่วยงานยังได้พูดคุยหารือถึงความเป็นไปได้ และทิศทางการดำเนินงานร่วมกันในอนาคต ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting

สถาบันวิจัยภาษาฯ เข้าร่วมต้อนรับคณะฯ จาก University of Sussex, UK

วันที่ 24 มีนาคม 2566

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมิตรา สุวรรรัตน์เดชา วิชาการแทนรองผู้อำนวยการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริจิต สุนันตะ ร่วมกับคณะผู้บริหารสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ให้การต้อนรับคณะจาก University of Sussex, UK เพื่อสร้างความร่วมมือทางวิชาการและงานวิจัยด้านการย้ายถิ่นระหว่างยุโรปและประเทศไทย ณ ห้องสระบัว (109) ชั้น 1 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

สถาบันวิจัยภาษาฯ จัดงาน “Some One หนึ่งในหลาย” เวทีเสวนาสาธารณะครั้งที่ 3 หัวข้อ “พลเมืองข้ามพรมแดนฯ”

วันที่ 2 เมษายน 2566

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียร่วมกับบริษัท สื่อตลใจ จำกัด และบริษัท พลีอาดิส บางกอก จำกัด จัดงาน “Some One หนึ่งในหลาย” เวทีเสวนาสาธารณะครั้งที่ 3 หัวข้อ “พลเมืองข้ามพรมแดน : ไทยในเทศ เทศในไทย และความท้าทายของสังคมพหุวัฒนธรรม” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.มรกต ไมยเออร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ พร้อมคณะร่วมเปิดงานและต่อจิ๊กซอว์ “SOME ONE หนึ่งในหลาย” เพื่อแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ ถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันทางสังคมพหุวัฒนธรรม ณ ศูนย์ประชุมและอาคารจอตธรรมหิตลสิทธาคาร มหาวิทยาลัยมหิดล

E-book India Calling

เรื่อง : รองศาสตราจารย์ ดร.โสภณา ศรีจำปา
ประธานศูนย์การศึกษาศาสนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

นอกจากภารกิจหลักที่ศูนย์การศึกษาศาสนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการ คือ การทำวิจัยในมิติประวัติศาสตร์ สังคม การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม การศึกษา และเศรษฐกิจ ที่เกี่ยวข้องกับอินเดียศึกษา อินเดีย-อาเซียน โดยเฉพาะอินเดีย-ไทยและเผยแพร่ในรูปแบบบทความวิจัยและบทความวิชาการในระดับชาติและนานาชาติ รวมถึงในรูปของหนังสือแล้ว ศูนย์การศึกษายังมีอีกหนึ่งภารกิจ คือ การบริการวิชาการ เช่น การจัดประชุม สัมมนา บรรยายทางวิชาการ เสวนาทางวิชาการ และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในประเด็น ดัดสรรต่าง ๆ ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ที่อยู่ในบนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของศูนย์การศึกษาศาสนาและในรูปแบบที่เป็นรูปเล่มด้วย

ศูนย์การศึกษาศาสนาพิจารณาเห็นว่า การจัดทำจดหมายข่าว น่าจะเป็นช่องทางหนึ่งของการสร้างเครือข่ายทางวิชาการและการเผยแพร่ข่าวสาร รวมถึงประเด็นคัดสรรที่เกี่ยวข้อง เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประวัติศาสตร์ อินเดียพลัดถิ่น วัฒนธรรม ประชญา ศาสนา การพัฒนา สิ่งแวดล้อม การศึกษา ผู้ประกอบการ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ศิลปะ ภาพยนตร์ และดนตรี ทั้งนี้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีระหว่างชาวอินเดีย ชาวไทย และชาวอาเซียนผ่านเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอินเดียในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้มากขึ้น กว้างขวางขึ้น และเป็นปัจจุบันมากขึ้น อีกทั้งในบางประเด็นยังเป็นการบันทึกเรื่องราวไว้เป็นประวัติศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ และการสืบค้นย้อนหลังในอนาคตต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้ ศูนย์การศึกษาก็ได้จัดทำจดหมายข่าวสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อ “India Calling” ตั้งแต่ปี.ศ.2010 ในระยะเริ่มแรกเป็นการคัดเลือกบทความที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ และแปลเป็นภาษาไทย รวมถึงบทสัมภาษณ์บุคคลสำคัญบางท่าน โดยในระยะแรกได้รับการสนับสนุนการจัดพิมพ์จากงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล และในระยะต่อมาได้รับการสนับสนุนการดำเนินการจากสถานเอกอัครราชทูตอินเดียประจำประเทศไทย

ต่อมา India Calling ได้รับความร่วมมือจากนักวิชาการไทย อินเดีย และอาเซียนส่งบทความมาเผยแพร่ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ กองบรรณาธิการได้ช่วยดำเนินการในด้านการแปลบทความจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในกรณีที่ผู้เขียนส่งบทความมาเป็นภาษาใดภาษาหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติสามารถเข้าถึง

เนื้อหาได้

India Calling ได้ดำเนินการมาจนถึงปี.ศ.2023 เป็นเวลา 13 ปีแล้ว ตั้งแต่ปี.ศ. 2010-2019 มีการผลิตและเผยแพร่ India Calling สามฉบับต่อปี จนมาถึงปี.ศ.2020-2022 ช่วงการระบาดของโควิด 19 ทำให้การผลิตลดเหลือฉบับพิเศษเพียง 2 ฉบับ ตั้งแต่ปี.ศ.2023 เป็นต้นไปจะผลิตและเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ สำหรับเนื้อหาของ India Calling สามารถสรุปทั้งหมด 260 เรื่องด้วยกัน

ศูนย์การศึกษาศาสนาได้อภินันทนาการ India Calling ไปยังห้องสมุดของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศราว 500 แห่ง และเผยแพร่ในรูปแบบ E-newsletters บนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ท่านผู้สนใจสามารถเข้าชมผ่านเว็บไซต์ ศูนย์การศึกษาศาสนา <http://www.bharat.lc.mahidol.ac.th> และสามารถสแกน QR codes ผ่านเว็บไซต์ดังกล่าวเพื่ออ่าน India Calling แต่ละฉบับบนมือถือของท่านได้

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา India Calling ได้ทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อินเดียด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจผ่านเนื้อหาต่าง ๆ ดังกล่าว และขอเชิญชวนท่านที่สนใจจะร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเสริมมิตรภาพที่ดีระหว่างไทย-อินเดีย สามารถส่งบทความมาได้ที่ sophana@gmail.com ได้

ทั้งนี้ เพื่อจะนำไปสู่การสร้างความร่วมมือที่สร้างสรรค์ระหว่างกันบนฐานของความรู้และความเข้าใจที่มีต่อกันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

จำนวนเนื้อหาของ India Calling

260

เรื่อง

บุคคลและ
เหตุการณ์สำคัญ

28

การเมืองและความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศ

22

ภาพยนตร์

14

การพัฒนา

9

สุขภาพ

7

เศรษฐกิจ

24

โควิด 19

13

เทคโนโลยีและนวัตกรรม

8

สังคม

6

การศึกษา

23

ประวัติศาสตร์

20

ภาษา

12

ซิกข์

8

ปรัชญา

6

การปกป้อง
และสิ่งแวดล้อม

22

วัฒนธรรม
และประเพณี

15

Book Review

12

ศาสนา

7

อินเดียพลัดถิ่น

4

India Calling

เว็บไซต์
ศูนย์การศึกษา

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันวิจัยภาษา
และวัฒนธรรมเอเซีย

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ

คัดอักษรไทดำ ด้วยฟู่กันแบบบจาร์ิต (ขั้นต้นถึงกลาง)

หลักสูตรการอบรมระยะสั้น (MAP-EX)

ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา วทภษ 597 อักษรไท
โดยมี อาจารย์ ดร.ยุทธพร นาคสุข
เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชา

วันอาทิตย์ที่ 28 พฤษภาคม 2566
เวลา 9.00 - 15.00 น.

ห้องณัฐ ภมรประวัติ ชั้น 1
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย
มหาวิทยาลัยมหิดล

คุณประพันธ์ เอี่ยมวิริยะกุล

ผู้เชี่ยวชาญการคัดอักษรไทกลุ่มต่าง ๆ ด้วยฟู่กัน
และเจ้าของเพจพันศาสตร์พันภาษา

สแกน
ลงทะเบียน

ค่าลงทะเบียน 1,200 บาท
(รับจำนวนจำกัด)

เพจ: พันศาสตร์พันภาษา

ผู้เข้าอบรมในสถานที่จะได้รับแจก

เอกสารประกอบการอบรม

ฟู่กัน Pentel brush pen 1 ด้าม

สอบถามเพิ่มเติมติดต่อ

อาจารย์ ดร.ยุทธพร นาคสุข โทร: 08-6611-4926

Email: yuttaporn.nak@mahidol.edu